

BLÅ KORS MAGASINET

RUSFRI

SIDE 04-07

«UNDERSØKELSEN OM KRISTEN
UNGDOM OG RUS VISER AT DET
TRENGS ØKT BEVISSTHET OM
TEMAET ALKOHOLBRUK.»

Amund Gillebo,
programsjef i Blå Kors

SIDE 20-21

«JEG FØLTE AT GUD HADDE SKAPT
MEG TIL Å LIDE, OG DA MIN MANN
DØDE HADDE JEG EN ALKOHOLIKER
TIL SØNN Å KJEMPE MED.»

Malinko (64),
aktiv i Blå Kors i Lesotho

SIDE 08-10

BRUKERDREVET FRITID I PRAKSIS

” Fra tid til annen må en løfte seg opp over synsingen og den rene magefølelsen og søke mer eksakt viten.

Når synsingen og magefølelsen ikke strekker til

Dette nummer av Blå Kors-magasinet Rusfri står i forskningens tegn. Her er vil du kunne lese om hvordan Blå Kors selv er blitt forsket på, og at Blå Kors har tatt initiativ til forskning på generelle samfunnsforhold.

Fra tid til annen må en løfte seg opp over synsingen og den rene magefølelsen og søke mer eksakt viten. Det har eksempelvis Blå Kors gjort sammen med de andre aktørene i samarbeidsforumet ROK (Rus – oppvekst – kirke). Der har det handlet om kristen ungdom og deres forhold til rus. Noe av bakgrunnen for at undersøkelsen «Fra vann til vin..?» ble til virkelighet var oppsiktsvekkende konklusjoner presentert i 2010 i en undersøkelse signert NOVA (Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring). Basert på data om ungdomsskoleelever i Oslo ble det i rapporten «15-åringer – hvem drikker?» hevdet at kristen ungdom drikker minst like mye som ungdom generelt. I følge rapporten skulle frikirkelig ungdom drikke MER enn gjennomsnittet.

Flere kirkelige synsere og debattanter meldte seg på banen da konklusjonene ble presentert. Magefølelsen sa at dette ikke kunne stemme. Her må det være noe med utvalget og spørsmålsstillingen...

Det skulle vise seg at magefølelsen holdt stikk. De ferske tallene fra undersøkelsen «Fra vann til vin..?» viser klart at ungdom som er aktive i kristne organisasjoner fortsatt danner et slags bolverk mot alkoholbruk, fyll og rusing. Samtidig peker undersøkelsen på at dette er en situasjon som fort kan forvitte dersom ungdoms- og kirkeledere ikke er seg sitt ansvar bevisst som rollemodeller og holdningsskapere.

REDAKTØREN
STEINAR GLIMSDAL

Det brukerdrevne fritidsarbeidet i Blå Kors som kalles «Steg for Steg» fant i sin tid ut at de måtte sette sin arbeidsmetodikk under forskerlupen. Oppdraget gikk til Høgskolen i Buskerud og hva forskerne fant kan du lese om i dette nummer av Rusfri. Og Steg for Steg-artikkel følges av en lengre fagkronikk signert Marit Borg, Arne Johansen, Reidun Jonassen og Bengt Karlsson, alle fire ansatt ved Institutt for forskning i psykisk helse og rus, Høgskolen i Buskerud. Her handler det mer generelt om temaet brukermedvirkning, og om brukermedvirkning slik det fungerer innen det psykiske helsefeltet. Skribentene forsøker å problematisere og diskutere hva brukermedvirkning kan være, og hvordan gode og velmenende politiske føringer ofte fremstår som både motsetningsfylte og tvetydige. Vi håper og tror at denne diskusjonen har stor overføringsverdi til arbeidet innen det nært beslektede rusfeltet.

Vi har denne gang også en kort presentasjon av en rapport innenfor temaet spilleavhengighet og etnisk minoritetsmiljø signert fagfolk ved Blå Kors Senter i Oslo.

God sommerlesning!

Blå Kors-magasinet Rusfri – en klar røst på rusfeltet

NR 02 2012 / 4. ÅRGANG :

Blåkorsbladets 97. årgang • Rusfri/Vardevakts 87. årgang

UTGIVER:

Blå Kors Norge • www.blakors.no

ANSVARLIG REDAKTØR:

Steinar Glimsdal • steinar.glimsdal@blakors.no • tlf 926 36 739

REDAKSJONSSEKRETÆR:

Tina Fagerhus Brodal • tina.brodal@blakors.no • tlf 938 25 601

ADRESSE:

Storgata 38, N-0182 Oslo
tlf 22 03 27 40 • fax 22 03 27 41
post@blakors.no

ANNONSEHENVEDELSE:

TLF 938 25 601 • fax 22 03 27 41

SALG AV STØTTEANNONSER:

Faktureringservice Sør AS • tlf 32 24 44 33

FRIVILLIG ABONNEMENT:

kr. 150 for fire utgivelser pr år betales over konto 3000.16.77337
Bladet sendes gratis til alle betalende Blå Kors-medlemmer og organisasjonsmedlemmer.

LAYOUT OG TRYKK:

GRØSET™. Trykksaken er produsert etter miljøstandarden Svanemerket.

Blå Kors Norge

Blå Kors er en felleskristen, diakonal organisasjon som fremmer rusfrihet i samfunnet. Blå Kors forener frivillig innsats på rusfeltet med profesjonelt behandlingsarbeid. Ved siden av et forebyggende og holdningsskapende arbeid driver Blå Kors 41 diakonale virksomheter i 15 fylker. Organisasjonen har 2.900 medlemmer og 1.100 ansatte. Blå Kors er fra 1.1.2009 også en paraplyorganisasjon på rusfeltet for 28 landsomfattende kristne organisasjoner og trossamfunn.

Organisasjonsmedlemmer i Blå Kors

De Frie Evangeliske Forsamlinger, www.dfef.no
Den Evangelisk Lutherske Frikirke, www.frikirken.no
Den Evangeliske Forsamling, www.misjonskirken.no
Den Indre Sjømannsmisjon, www.dism.no
Den Norske Kirke, Kirkerådet, www.kirken.no
Den Norske Israelsmisjon, www.israelsmisjonen.no
Det Evangelisk-Lutherske Kirkesamfunn, www.delk.no
Det Norske Baptistsamfunn, www.baptist.no
Det Norske Misjonsforbund, www.misjonsforbundet.no
Det Norske Misjonsselskap, www.nms.no
Guds Menighet Vegårshei, www.gudsmenighet.no
Indremisjonsforbundet, www.imf.no
Metodistkirken i Norge, www.metodistkirken.no
Norges KFUK/KFUM, www.kfuk-kfum.no
Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag, www.nkss.no
Norges Samemisjon, www.samemisjonen.no
Normisjon, www.normisjon.no
Norsk Helse- og Avholdsforbund, www.norskavholdsforbund.no
Norsk Luthersk Misjonssamband, www.nlm.no
Norsk Søndagsskoleforbund, www.nssf.no
Norske Misjonshotell og Gjæstehus, www.nm-hotels.no
Oslo Kristne Senter, www.oks.no
Pinsebevegelsen i Norge, www.pinsebevegelsen.no
Prison Fellowship, www.pfn.no
Sjømannskirken, www.sjomannskirken.no
Ålesund frie Misjonsmenighet, www.misjonskirka.com
SI-Reiser AS, www.si-reiser.no
Rørlegger Ragnar Aas AS, Sladdhaugen, 4735 Evje

Bruker-
medvirkning

8

Fra vann til
vin?

4

Blå Kors
Vågsbygd

32

Camp BKU
2012

16

INNHold

02	Leder
04	Rusbruk og kristen ungdom
06	Avholdsstandpunktet blant kristne
08	Steg for steg under lupen
10	Nytt fra hele landet
12	Kronikk: Er brukermedvirkning mulig?
16	Blå Kors barn og ungdom
18	Nytt fra hele landet
20	Internasjonalt
22	Rusnytt
24	Organisasjonsnytt
26	Annonser
30	Generalsekretæren har ordet
32	Gammelt og nytt i Kristiansand

Amund Gillebo kunne ønske en stor forsamling med representanter for kristne organisasjoner velkommen til presentasjonen av undersøkelsen «Fra vann til vin?» onsdag 9. mai. (Foto: Ole Andreas Husøy/KPK)

NY UNDER-
SØKELSE

Alkoholundersøkelse blant unge kristne vekker debatt

Unge som er aktive i kristne organisasjoner drikker mer enn før, men klart mindre enn sine jevnaldrende. Kristne ungdomsledere mener den nylig framlagte undersøkelsen «Fra vann til vin?» gir grunn til ettertanke.

AV **STEINAR GLIMSDAL**

– Kristne ungdomsmiljø er fortsatt i stor grad alkoholfrie soner, sier Amund Gillebo, programsjef – barn og ungdom i Blå Kors Norge. I begynnelsen av mai la han og Blå Kors fram alkoholundersøkelsen som er foretatt blant ungdom 16-25 år og som er aktive i ulike kristne organisasjoner og kirkesamfunn.

– Samtidig viser vår undersøkelse at det trengs økt bevissthet om temaet alkoholbruk, sier Gillebo. Undersøkelsen tilbakeviser en NOVA-undersøkelse av 10.-klassinger i Oslo gjort i 2009 der det hevdes at kristen ungdom drikker like mye som ungdom generelt.

PÅ OPPDRAG FRA BLÅ KORS og samarbeidsforumet ROK (Rus – oppvekst – kirke) har KIFO – Stiftelsen kirkeforskning gjennomført en undersøkelse blant over 1000 ungdommer i alderen 16-25 år. Tilsvarende undersøkelse er aldri tidligere blitt gjort, og en må tilbake til 1980-tallet for å finne sammenlignbare tall. Undersøkelsen ble lansert under tittelen «Fra vann til vin? Bruk av rusmidler blant aktive i kristne ungdomsmiljøer».

BLANT DE SENTRALE FUNN FINNER VI:

- Forbruket øker kraftig med alderen: 20-åring drikker betydelig mer enn tenåringer.

- En tredel er totalavholds, mens flertallet praktiserer måtehold.
- Ca 20 prosent av de over 18 år drikker seg beruset «en gang i blant».
- 8 av 10 mener at kristne miljøer bør være alkoholfrie soner.
- Tallene indikerer en vane- og holdningsendring fra avhold til måtehold blant ungdomsgruppen, sier Amund Gillebo. – Samtidig er de kristelige «gråsonene» under press. Derfor mener vi at det trengs større bevissthet rundt i organisasjonene og i kirkene om disse utfordringene.

ET KLART MINDRETALL (18 prosent) av kristne ungdommer drikker alkohol «hyppig», det vil si flere ganger i måneden. Mens omkring 20 prosent oppgir at de har vært fulle. Disse tallene ligger langt under det som registreres i generelle ungdomsundersøkelser. Likevel gir undersøkelsen grunn til ettertanke, me-

Generalsekretær i Blå Kors, Jan Elverum (til v) fikk i begynnelsen av mai et eksemplar av rapporten «Fra vann til vin?» fra forsker Pål Ketil Botvar, KIFO – Stiftelsen kirkeforskning. (Foto: Steinar Glimsdal)

Generalsekretær Jan Elverum i Blå Kors ledet paneldebatten rundt funnene i undersøkelsen. I panelet sees (fra v) Gyrid Mangersnes, KFUK-KFUM, Espen Andreas Hasle, Acta – barn og unge i Normisjon, Anne Margrethe Ree Sunde, Misjonsforbundet Ung og Kristian Myhre, Kirkerådets utvalg for ungdomsspørsmål. (Foto: Steinar Glimsdal)

ner forskerne som har arbeidet med undersøkelsen, Pål Ketil Botvar og Sivert Skålvoll Urstad.

De peker på at synet på alkohol varierer mye innad i organisasjonene, og at tema som det er ulike meninger om, ofte blir et «tabu» i organisasjonen.

– Selv om resultatene av undersøkelsen kan virke beroligende på dem som fryktet at forbruket blant aktive kristne var på linje med gjennomsnittet, er det nok av funn som kan danne utgangspunkt for videre drøfting med tanke på forebyggingstiltak, heter det i oppsummeringen av undersøkelsen.

Kommentarene kom tett da undersøkelsen «Fra vann til vin?» ble lagt fram på et frokostseminar i Kirkens Hus i Oslo onsdag 9. mai.

- TALLENE I UNDERSØKELSEN KAN TOLKES på ulike måter. Man kan spørre hvorfor det stort sett bare er de «streite» som er med i kristent ungdomsarbeid. Hvorfor når vi ikke videre ut? Samtidig viser undersøkelsen at vi ikke i god nok grad er en

motkultur til alkoholbruk, sa Espen Andreas Hasle fra Acta – barn og unge i Normisjon, i en paneldebatt etter presentasjonen av undersøkelsen.

Anne Margrethe Ree Sunde fra Misjonsforbundet Ung sa at hennes organisasjon har en alkoholpolicy hvor avhold ikke er det eneste rette, men at man gjerne ser at flere tar et avholdsstandpunkt. Hun sa at det er «politisk korrekt» i dag å ha et måteholdsstandpunkt, men stilte spørsmål ved om dette er en strategi som fungerer overfor barn og unge.

Gyrid Mangersnes fra KFUK-KFUM var i likhet med de andre i panelet opptatt av at bevisstgjøring om forholdet til alkohol bør være en viktig del av lederopplæringen i organisasjonen, og at det er viktig med gode forbilder.

Kristian Myhre fra Den norske kirke fortalte at problemstillingen ungdom og rusmidler vil bli tatt opp på Ungdommens Kirkemøte til høsten.

Ut fra paneldebatten, synes det som om en kraftig bevisstgjøring er under oppseiling.

Undersøkelsen «Fra vann til vin?»

er gjort blant kristne ungdommer av KIFO – Stiftelsen kirkeforskning på oppdrag fra Blå Kors og samarbeidsforumet ROK (Rus – oppvekst – kirke). Blå Kors Norge står, sammen med sin svenske søsterorganisasjon Blå Bandet, bak prosjektet. Prosjektmidler kommer fra den svenske Stiftelsen Ansvar for Framtiden og det norske Helsedirektoratet. Resultater fra en tilsvarende svensk undersøkelse kommer i løpet av høsten.

Den norske delen av prosjektet involverer en stor del av Blå Kors' medlemsorganisasjoner og deres barne- og ungdomsavdelinger, i alt 14. Dette er noen av de sentrale funnene i den norske undersøkelsen:

- Nesten halvparten av ungdommene under 18 år har smakt alkohol.
- Omkring en tredel av 20-åringene drikker jevnlig alkohol.
- Omkring en firedel av 20-åringene har aldri drukket alkohol.
- Alkoholforbruket er vesentlig lavere blant aktive kristne enn blant annen ungdom.
- En tredel er totalavholds, mens et flertall praktiserer et måteholdsstandpunkt.
- 45 prosent mener det er «greit med et glass på byen etter et kristent arrangement». 43 prosent av dem med lederverv mener det samme.
- 80 prosent mener at kristne miljøer bør være alkoholfrie soner.
- De som har foreldre som ikke drikker, drikker mindre enn andre.
- Sosialetisk konservative drikker mindre enn andre.

Utvalget: 94 prosent av 1.026 respondenter i alderen 16-25 år bruker betegnelsen «personlig kristen» om seg selv og har vært på kristent møte/gudstjeneste den siste måneden.

Hele rapporten «Fra vann til vin?» kan lastes ned fra www.blakors.no.

Avhold blant kristne

Rapporten «Fra vann til vin?» forteller om situasjonen blant kristen ungdom i dag. Et naturlig spørsmål ut fra de nye tallene er om det også kan dokumenteres at kristne over tid er blitt mer alkoholliberale.

AV STEINAR GLIMSDAL

Forskerne Pål Ketil Botvar og Sivert Skålvoll Urstad redegjør i rapporten for noe av utviklingen over en tredveårsperiode når det gjelder holdningene til alkohol blant voksne kristne (18-79 år). Tallene til dette er hentet fra den norske valgundersøkelsen som blir gjennomført hvert fjerde år i forbindelse med Stortingsvalget. I undersøkelsen spores det også om ens holdning til alkohol/avhold og hvorvidt en er aktiv i en kristen organisasjon.

I og med at de samme spørsmålene har vært stilt over lang tid gir materialet et treffsikkert bilde av hva som har skjedd med aktive kristnes forhold til alkohol de siste 30 årene. Her fremgår det at utviklingen peker i klart liberaliserende retning. Andelen som har et avholdsstandpunkt blir stadig mindre, samtidig som andelen med en aksepterende holdning til alkohol øker. Valgundersøkelsen tyder på at «avholdsprosenten» blant aktive kristne har dalt fra litt under 60 prosent i 1981 til litt over 20 prosent i 2009 – en formidabel holdningsendring.

GJENNOM HELE 1980-TALLET var det et mindretall (litt over 30 prosent) som hadde en aksepterende holdning til alkohol. Et klart flertall innenfor kristne organisasjoner inntok et avholdsstandpunkt (rundt 60 prosent).

Tallene fra valgundersøkelsen fra 1985 stemmer for øvrig godt overens med tallene fra den såkalte «Livsstilsundersøkelsen» som ble gjennomført samme år. Den ble gjennomført av Norges Markedsdata på oppdrag fra Kristenfolkets Edruskapsråd og forsikringsselskapet Ansvar-Varde. Tallene herfra tyder på at «avholdsprosenten» i 1985 lå litt over 60 prosent. Livsstilsundersøkelsen viste også at religiøst aktive under 30 år hadde et noe mer li-

beralt standpunkt enn de godt voksne. [Jfr Morten Skjørshammer og Trude Nergård: «Kristenfolkets alkoholvaner – beskyttelse eller tvangstrøye» i Jan Arild Holbek (red): *Livsstilboka – om kristen livsstil i dagens Norge*, Oslo 1986.]

I FØLGE DEN NORSKE VALGUNDERSØKELSEN er andelen avholds blant kristne mot slutten av 1990-tallet omtrent like stor som andelen som sier ja til alkohol. I tillegg har et mellomstandpunkt – kalt «måtehold» i undersøkelsen – hele tiden en begrenset utbredelse, men dette øker noe parallelt med nedgangen i antall avholdsfolk. Måteholdsfolket oppgir interesse for avholdsspørsmålet, men avstår ikke selv helt fra alkohol.

MIDT PÅ 2000-TALLET blir det tydelig at et flertall av det aktive kristenfolket har en aksepterende holdning til alkohol – ca 60 prosent. Liberaliseringen følger utviklingen i samfunnet for øvrig. Antall respondenter er for lavt til at man kan dele dem opp på ulike undergrupper. – Det kan likevel være nyttig å kjenne til at voksne medlemmer av kristne organisasjoner i dag jevnt over har ganske liberale standpunkter til alkohol, heter det i rapporten «Fra vann til vin?» – Det betyr ikke at alkoholforbruket ligger høyt, men ideologisk har det skjedd en klar dreining. Det er nærliggende å anta at de unges holdninger til alkohol påvirkes av hva godt voksne innenfor deres egen organisasjon eller moderorganisasjon, står for.

Kilde:

Pål Ketil Botvar og Sivert Skålvoll Urstad: *Fra vann til vin? Bruk av rusmidler blant aktive i kristne ungdomsmiljøer* (KIFO-notat nr 3/2012)

NY UNDER-
SØKELSE

i fritt fall

FORSKNING

Prosjektleder Lars Almåsbakk (til h) sammen med Nikolaj på Steg for Steg-tur i vakre Bunnefjorden.

Brukerdrevne fritidsaktiviteter under forskerlupen

De har hatt en god magefølelse de som har ledet fritidstilbudet Steg for Steg i Oslo siden 2005. Mange positive tilbakemeldinger fra deltakere har tydet på at de er på rett vei med sin brukerdrevne arbeidsform. Men nå er synsetiden forbi. Nå har de beviset for at aktivitet virker.

AV **STEINAR GLIMSDAL**

Steg for Steg, som drives av Blå Kors Øst, legger til rette for brukerdrevne fritidsaktiviteter i den hensikt å skape gode arenaer for mestring, nettverk, aktivitet og fellesskap – alt i en god rusfri sone. Brukerne er personer som har et rusproblem og samtidig får et tilbud om behandling eller rehabilitering i regi av Blå Kors Øst.

For to år siden meldte behovet seg for å få mer forskningsbasert viten om arbeidsmetodikken. Utfordringen om å forske på brukernes opplevelse av Steg for Steg gikk i 2010 til Høgskolen i Buskerud, Institutt for forskning på psykisk helse og rus. Og i januar i år forelå en 48-siders studie ført i pennen av førsteamanuensis Ottar Ness og professor Marit Borg.

METODEN SOM BLE BRUKT for å evaluere Steg for Steg var interessant i seg selv for her var brukerne selv involvert i forskningen og i å utvikle forskerverktøy. De samme brukerne ble intervjuet flere

ganger i løpet av 2011 både ved hjelp av spørreskjema og intervjuer.

To hovedspørsmål har vært stilt: (1) Hvordan beskriver brukere ved Steg for Steg nytten ved aktivitetene? og (2) Bidrar aktivitetene til å skape nettverk, aktivitet og mestring? Helsedirektoratet støttet undersøkelsen økonomisk. Interessen har med andre ord vært stor også fra det offentlige for å belyse hvordan aktivitet i en rusfri sone kan være til nytte og hjelp, og gi økt opplevelse av mestring og fellesskap.

DE SAMLEDE FUNN er fremstilt gjennom en såkalt kvantitativ og kvalitativ del. Rapporten forteller at det i de 11 første måneder av 2011 ble arrangert til sammen 223 aktiviteter i regi av Steg for Steg med i alt 231 ulike deltakere.

Konklusjonen i evalueringen forteller at: «(a) Steg for Steg fremstår som et åpent og lett tilgjengelig tilbud som hjelper

mennesker i tiltakets målgruppe i deres behandlings- og rehabiliteringsprosess, (b) deltakerne i Steg for Steg opplever å bli møtt med respekt og verdighet, og dette hjelper dem til å føle trygghet, livskvalitet og glede, (c) deltakelse i Steg for Steg bidrar til selvutvikling og ansvarsfølelse på en rusfri arena, (d) deltakelse i Steg for Steg bidrar til å ha en hverdag med meningsfulle aktiviteter som representerer en kontinuitet i deltakernes liv, (e) deltakelse i Steg for Steg bidrar til å skape gode sosiale nettverk, aktivitet og mestring». Samtidig anbefales det at Blå Kors ser nærmere på enkelte utviklingsområder og ser på disse områdene som mulige nye brukerdrevne aktivitetstilbud med nødvendig opplæring tilknyttet.

PROSJEKTLEDER LARS ALMÅSBAKK ER MEST OVERRASKET over den sterke vekten medlemmene legger på dette at de ikke møtes med fordommer i Steg for Steg:

Deltakelse i Steg for Steg bidrar til å skape gode sosiale nettverk, aktivitet og mestring, mener forskere ved Høgskolen i Buskerud. Her er det Ivar, Arve og Odd som er på en krevende sykkelturn.

– Visst har vi vært bevisst på akkurat dette, men jeg ante ikke hvor dypt dette faktisk stikker hos den enkelte bruker. Dette berører selvtilliten, men også noe mer grunnleggende i forhold til selvbyllet, mener Almåsbakk. – En ting er hvor stigmatisert rusmisbrukeridentiteten er, men pasientidentiteten er også problematisk. Den er knyttet til dine «syke» sider og til at du er klient eller offer og får hjelp av eksperter. Vi ønsker å dyrke folks friske sider og deres egenkraft. I Steg for Steg kan folk gradvis finne seg selv i mange ulike roller som er frikoblet fra pasientrollen, som kokk, volleyball-spiller eller aktivitetsleder.

Lars Almåsbakk tror det betyr mye for medlemmene i Steg for Steg at de møtes med positive forventninger og samarbeid.

– Det er viktig at folk i starten møtes av tillit, at vi begynner med å stole på dem og ikke aner hva som er «galt» med dem, sier han.

- PÅ HVILKEN MÅTE VIL DU SI DERE LYKKES ALLER BEST i å hjelpe deltakerne i deres behandlings- og rehabiliteringsprosess?

– Blå Kors Øst er en sterk helhet, med

gode tilbud innen behandling og rehabilitering. Vår spesialitet er å hjelpe folk ut av pasientrollen, og å motvirke tilbakefall. Jeg tror det viktigste vi gjør er å skape møteplasser hvor «folk kan være folk». Vårt virkemiddel er å ta i bruk de enestående mulighetene som ligger i aktivitet – og det viktigste her er at det er så lett å komme i gang. Nøkkelen er at medlemmene velger aktiviteter selv og bidrar. Gjennom dette opplever de normalitet, mestring og livskvalitet, og tar stadig nye skritt.

Lars Almåsbakk tror at Steg for Stegs faglige troverdighet styrkes vesentlig med forskningsrapporten fra Høgskolen i Buskerud.

er glade for å ha et vitenskapelig belegg for å si at Steg for Steg styrker medlemmenes rehabiliteringsprosess. Flere forskningsmiljøer er interesserte i videre Steg for Steg-forskning, og vi ser frem til å trekke dette direkte inn i samarbeidet med nye samarbeidspartnere i fremtiden, sier Almåsbakk. Han håper stadig flere innen rusfeltet vil søke å integrere selvhjelpsarbeid og profesjonelle behandlings- og arbeidstreningstilbud slik Steg for Steg og Blå Kors Øst gjør.

Steg for Steg

- ble i fjor evaluert av Høgskolen i Buskerud, Institutt for forskning innen psykisk helse og rus.
- består av en lønnet stab på tre personer, administrasjonen er samlokalisert med Blå Kors Senter i Storgata 38 i Oslo.
- støtter opp om brukerdrevne aktiviteter og knytter disse opp mot behandlingsapparatet.
- har vært støttet økonomisk av Helsedirektoratet siden etableringen i 2005 (i tillegg har en fått TV-aksjonsmidler 2010-2012 og Extra-midler fra 2012).
- Helsedirektoratet ønsker at det kommer i stand en samarbeidsavtale med Oslo kommune om videre drift fra 2013.

FAKTA

Fem spørsmål til Odd, et Steg for Steg-medlem

1. Hva betyr Steg for Steg for deg?

- Steg for Steg er en rusfri arena, og det betyr mye for meg.

2. Hvordan skiller Steg for Steg seg fra andre hjelpetilbud?

- Ved at du blir møtt uten fordommer.

3. Som aktivitetsleder, på hvilken måte opplever du at tilbudet hjelper andre?

- Det skal så lite til at medlemmene føler mestring her, og at de strekker seg lenger. Jeg har med noen på turer gjennom marka som imponerer stort. Med sterk vilje får de store gleder selv om beina er dårlige.

4. Hvilken betydning har det at aktivitetene er brukerdrevne?

- Det er helt avgjørende å ta i bruk ressursene til dem man vil hjelpe, og da får vi jo større kapasitet også. Gjennom Steg for Steg finner mange stabilitet i livet. En viktig årsak er at folk kan få oppgaver. Akkurat som med barn er det utrolig viktig for voksne å ha oppgaver i stedet for «å gå og drive».

5. Hvordan ønsker du at Steg for Steg skal utvikle seg i fremtiden?

- At vi fortsetter med aktiviteter og «brainstorming» for å finne nye aktiviteter som vi ikke driver med nå.

Minoritetsmiljøer mangler kunnskap om pengespillsproblemer

I sitt arbeid med spilleavhengige erfarer Blå Kors Senter i Oslo at spilleproblemer rammer personer med etnisk minoritetsbakgrunn ekstra hardt. En fersk rapport viser dessuten at både ressurspersoner i minoritetsmiljøene og ansatte i helsevesenet mangler kunnskap om spilleavhengighet.

AV STEINAR GLIMSDAL

Resultatene fra flere studier de senere årene antyder at andelen med spilleproblemer er større i minoritetsmiljø enn i befolkningen ellers. Dette kommer også fram i samtalestatistikken til Hjelpelinjen for spilleavhengige. I 2011 handlet hver femte samtale om pengespillproblemer om en spiller som ikke var født i Norge.

Nå viser rapporten «Mangfold og forebygging: Forebygging av pengespill i etniske minoritetsmiljø i Norge», som fagfolk ved Blå Kors Senter står bak, at informasjon om konsekvensene av pengespill og behandlingsmuligheter ikke når frem til de aktuelle gruppene. I Regjeringens handlingsplan mot spilleproblemer er etniske minoriteter en av de gruppene myndighetene ville satse spesielt på å utvikle tiltak overfor.

- I BEHANDLING ERFARER VI at spilleproblemer rammer personer med etnisk minoritetsbakgrunn ekstra hardt. Spilleproblemer ødelegger mulighetene til å etablere seg på en god måte i Norge med utdanning, jobb og familie. Pengespillproblemer er tabubelagt i noen miljøer – mange kjenner seg isolert og sliter med ensomhet, sier prosjektansvarlig ved Blå Kors Senter, Randi Skjerve.

- Det er urovekkende at vi ikke når ut med informasjon med tanke på at pengespillproblemer ser ut

til å ha spesielt alvorlige konsekvenser for personer med minoritetsbakgrunn, sier Skjerve. – Vi må formidle kunnskap på andre måter enn vi gjør i dag i det forebyggende arbeidet.

Rapporten «Mangfold og forebygging», peker på ulike kanaler og metoder for å nå ut med informasjon om spilleavhengighet til minoritetsmiljøene. Mer direkte kontakt, nettverksbygging og formidling av informasjon i samarbeid med ressurspersoner i miljøene er noe av det som kan gjøre forebyggingsarbeidet mer effektivt.

- GJENNOM REGJERINGEN SIN HANDLINGSPLAN mot spilleproblemer har Lotteritilsynet støttet prosjektet til Blå Kors Senter. Arbeidet som er gjort er viktig og rapporten er nyttig. Den peker konkret på gode måter å nå ut med informasjon til minoritetsbefolkningen, sier Atle Hamar, direktør i Lotteri- og stiftelsestilsynet.

Blå Kors Senter i Oslo har i flere år jobbet spesielt med forebygging av pengespill i etniske minoritetsmiljø. Formålet med prosjektet har vært å utvikle effektive forebyggingsmetoder for å nå ut til ulike etniske minoritetsgrupper. Kunnskapen er basert på en rekke kvalitative dybdeintervjuer med ressurspersoner i minoritetsmiljøene, fagpersoner i hjelpeapparatet og brukere ved Blå Kors Senter i Oslo.

De nye løpende avtaler som er inngått mellom Helse Sør-Øst og de private ideelle institusjoner gir et godt grunnlag for videre drift ved samtlige behandlingsvirksomheter innen Blå Kors Sør og Blå Kors Øst, her representert ved landets eldste behandlingssenter Eina. (Foto: Elmer Laahne)

Nye løpende avtaler i Helse Sør-Øst

Kapasitetsøkning med 20 plasser og en økning i rammen med om lag 100 millioner kroner. Det skal, i følge Helse Sør-Øst RHF, være resultatet etter en lang og omfattende prosess for å inngå nye løpende avtaler med private ideelle institusjoner innen tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbrukere.

AV STEINAR GLIMSDAL

– Det er lagt vekt på en styrking av tilbudet til unge rusmiddelmisbrukere med omfattende tilleggsproblematikk, og at den geografiske spredningen av behandlingstilbudene gir et godt tilbud til befolkningen i hele regionen, sier Stig Grydeland, direktør for eksterne helsetjenester i Helse Sør-Øst.

Antall nyhenviste økte kraftig i etter rusreformen i 2004, men gikk ned med over 6 prosent fra 2010 til 2011. De private ideelle institusjonene står for om lag 60 prosent av døgntilbudet innen rusfeltet. Fra 2004 har den totale rammen i Helse Sør-Øst økt fra omlag 1,1 milliarder kroner til om lag 1,8 milliarder kroner. Når det gjelder de private ideelle er rammen for avtalene som gjelder fram til 30. juni på 620 millioner kroner. Rammen for de nye avtalene er på om lag 720 millioner kroner, altså en økning på 100 millioner kroner.

Helse Sør-Øst RHF tildeler avtaler til 19 private ideelle institusjoner. Avtalene skal gjelde fra 1. juli 2012 og fordeles på ulike kategorier/tilbud. Blå Kors' virksomheter er tildelt midler innenfor disse seks kategoriene:

Kategori 1 All avhengighetsproblematikk – korttids døgntilbud inntil 6 mnd

- Blå Kors Behandlingssenter Eina
- Blå Kors Sør Borgestadsklinikken, avdelingene Skien, Bragernes og Løland

Kategori 2 All avhengighetsproblematikk – langtids døgntilbud inntil 12 mnd

- Blå Kors Behandlingssenter Eina
- Blå Kors Sør Borgestadsklinikken, avdeling Løland

Kategori 4 Familiebehandling (døgntilbud basert på behandling av familier med barn og gravide med partner)

- Blå Kors Sør Borgestadsklinikken

Kategori 5 Poliklinisk behandling og dagbehandling, herunder vurderingskompetanse

- Blå Kors Senter Oslo
- Blå Kors Sør Borgestadsklinikken

Kategori 6 Behandlingsstilbud hjemmet i §6-2a i lov om sosiale tjenester (nå Helse- og omsorgstjenesteloven § 10.3), samt HOT § 10.2

- Blå Kors Sør Borgestadsklinikken

Kategori 7 Avgiftning og utredning

- Blå Kors Sør Borgestadsklinikken, avdelingene Bragernes og Skien

Tildelingen fører til at to nye institusjoner får avtale. Det gjelder Frelsesarmeen Rusomsorg Region Øst i Akershus og Manifestsenteret i sykehusområdet Vestre Viken. Det er også langt til rette for mer ressurser slik at Borgestad kan opprettholde et godt tilbud i de søndre delene av regionen.

To institusjoner som leverte tilbud er ikke tildelt avtale. Dette er Kirkens Bymisjon NyBøle og Phoenix House Haga.

Etter denne tildelingen har de ideelle aktører fått løfte om mer forutsigbarhet med løpende avtaler. De nye avtalene vil gjelde fra 1. juli 2012.

– Vi har gjennom flere år hatt tidsbegrensede avtaler på maksimum fire år. Det har vært riktig i den oppbyggingsperioden vi har vært i gjennom. Institusjonene har på en god måte tilnærmet seg de krav som spesialisthelsetjenestene har til behandling, etter at de regionale helseforetakene fikk ansvar for tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbrukere i 2004. Nå har alle institusjonene god kvalitet og høy faglig kompetanse, og vi har derfor vurdert det som hensiktsmessig å gå for løpende avtaler, sier Stig Grydeland i en kommentar.

Er brukermedv

Selv om brukermedvirkning er en lovfestet rettighet i Norge, har brukerne liten reell makt. Her er fire områder det bør jobbes videre med.

AV MARIT BORG, ARNE JOHANSEN, REIDUN JONASSEN OG BENGT KARLSSON

Vi som skriver denne artikkel arbeider sammen daglig om å utvikle «brukermedvirkning» i psykisk helse feltet. Vi skriver brukermedvirkning i anførselstegn for å vise at vi er høyst usikre på hva vi skal kalle fenomenet og om det er det mest dekkende begrepet. Følgelig vil vi i denne artikkelen forsøke å problematisere og diskutere hva brukermedvirkning kan være. Vi vil diskutere hvordan gode og velmenende politiske føringer for psykisk helse feltet, hvor brukermedvirkning er et sentralt mål, ofte fremstår som både motsetningsfylte og tvetydige. Avslutningsvis i artikkelen vil vi peke på områder som vi tenker er avgjørende for å kunne snakke om reell brukermedvirkning.

HVA KAN BRUKERMEDVIRKNING VÆRE? I psykisk helse feltet har brukermedvirkning lenge hatt en sentral og naturlig plass i ulike miljøer og sammenhenger. Brukermedvirkning er ofte et fellesbegrep både for pårørende og brukere. I praksis er det ulike erfaringer fra de to gruppene side. Kulturene for medvirkning og samarbeid innen helse- og sosialtjenester er ulike – noen steder har kommet lengre enn andre. Brukermedvirkning er videre et begrep med mange definisjoner og ulike dimensjoner i forhold til makt og innflytelse, fra representasjon til kontroll, fra

symbolikk og retorikk til reelle posisjoner. Perspektivene og strategiene knyttet til brukermedvirkning har vært viktige og nødvendige. Likevel møtes og behandles brukermedvirkning ofte som noe særskilt og atskilt – som et eget prosjekt ved siden av «det terapeutiske». Fremdeles befinner brukeres erfaringskunnskap seg nederst på kunnskapshierarkiets liste, hvor evidensbasert kunnskap basert på RCT-studier troner på topp og viser seg gjennom nasjonale retningslinjer og kunnskapsbasert praksis. Dette til tross for at evidensbaserte innsatser i konkrete hjelperelasjoner og behandlingssituasjoner er en avveining mellom ulike forskningsresultater, de profesjonelles praksiskunnskap og erfaringer og brukeres kunnskaper og erfaringer (Sacket et al, 2000; Torpor & Denhov, 2008).

«Vår manglende forståelse av det «uforståelige» omtalt som «psykisk sykdom» bidrar til sosial og personlig eksklusjon.

I EVIDENSDISKUSJONER er det gjerne de beste tilgjengelige forskningsresultat, ofte forstått som randomiserte kontrollerte studier som vektlegges. Sacket et al (2000) definerer evidensbasert kunnskap bestående av tre fundament: 1. De beste tilgjengelige forskningsresultat, 2. Klinisk

FAKTA

Skriventene er alle ansatte ved Institutt for forskning i psykisk helse og rus, avdeling for helsefag, Høgskolen i Buskerud. Vi takker for anledningen til å gjengi denne kronikken som tidligere har stått på trykk i tidsskriftet Psykisk helse og rus, nr 2-2011.

erfaring og kompetanse og 3. Pasientens ønsker og verdier. Ofte forsvinner verdien av de profesjonelles innsatser så vel som pasienters kunnskaper, ønsker og verdier. Vi er opptatt av at forståelsen av evidens-

basert kunnskap må gjeninnskrives slik at alle de tre kildene likestilles. Særlig viktig er erfaringer knyttet til virksomme relasjoner mellom bruker og hjelper (Topor & Denhov, 2008). Her dreier det seg særlig om brukers erfaringer som personen har med seg inn i møtet med ansatte i helsevesenet.

irkning mulig?

BRUKERERFARINGER KAN LETT FREMSTÅ

som noe allment og selvsagt, især overfor en profesjonsgruppe som har relasjonen, de subjektive erfaringer og individets kontekst i fokus. Det virker jo så enkelt å si at respekt, å lytte og anerkjenne er det viktigste. Vi glemmer fort at det er komplekse begreper og praksiser. Kunnskap om psykisk helse og psykiske problemer med utgangspunkt i menneskers hverdagsliv og hverdagserfaringer er helt avgjørende for å forstå hva folk strever med, og for å kunne hjelpe den enkelte. Studier om bedring og mestring (Boevink, 2005; Deegan, 2005; Borg, 2007) bidrar til å utvide og utvikle forståelse og gi inspirasjon til hva klinisk praksis bør vektlegge. Videre blir forståelsen av brukernes livssituasjon og egeninnsats for å håndtere barrierer i det daglige mer eksplisitt. Gjennom vektleggingen av de subjektive erfaringer og aktørperspektivet blir den enkeltes ressurser og ferdigheter tydeligere.

NASJONALE REFORMER. De senere års reformer rettet mot bedre psykisk helse hos den norske befolkning har hatt viktige og ambisiøse mål med stor vekt på brukermedvirkning. Både Opptrappingsplanen for psykisk helse og den aktuelle Samhandlingsreformen har hatt dette i fokus. Intensjonene er gode og Opptrappings-

planen spesielt har gitt viktige bidrag ved sin tydeliggjøring av en grunnleggende radikal snuoperasjon i forhold til hvordan innbyggere med psykiske problemer skal forstås og møtes: «En person med psykiske problemer må ikke bare ses som pasient, men som et helt menneske med kropp, sjel og ånd. Nødvendige hensyn må tas til menneskets åndelige og kulturelle behov, ikke bare de biologiske og sosiale. Psykiske lidelser berører grunnleggende eksistensielle spørsmål». I Opptrappingsplanens dokumenter var mening og mestring, personenes egne ressurser og kompetanse, sosialt nettverk og rett til et liv og en hverdag i sitt lokalmiljø helt grunnleggende. Psykisk helsearbeid og koordinert samarbeid mellom ulike helse- og sosialinstanser, skulle være sentrale områder i arbeidet mot bedre psykisk helse. Nå kommer Samhandlingsreformen, der igjen pasientenes behov for koordinerte og helhetlige tjenester settes i fokus, sammen med bedre oppgavefordeling mellom ulike instanser som er satt til å hjelpe og gode pasientforløp. Pasienter med behov for koordinerte tjenester skal ha rett til en person som kontaktpunkt i tjenestene, sterkere vektlegging av forebygging, en ny framtidig kommunerolle og mer presise økonomiske insentiver.

HVORDAN KOMME VIDERE? Reformene har bidratt med mye bra og viktig. Slik vi ser det er det fortsatt mye retorikk og lite reell endring i forståelse av mennesker som sliter med psykiske problemer. Særlig spesialister i psykiatri og psykologi sitter fremdeles med definisjonsmakten om hva som er god og dårlig hjelp, og hva som kan defineres som gyldig kunnskap. Brukermedvirkning er fortsatt et honnørord, brukere har liten reell makt og det er heller ikke lett å være kritiske brukerorganisasjoner når lønnen og eksistensgrunnlaget kommer fra myndighetene. Vi høyskoleutdannede akademiserer oss og skriver artikler i vitenskapelige tidsskrift så blekket spruter for å bli anerkjente, med fare for at den gode pasient- og brukernære praksiskunnskapen blekner. Hva skal så til for å komme videre? Vi vil ta for oss fire områder det må jobbes videre med:

Å MØTE FOLK SOM FOLK. Vi spurte en gang pasienter som skulle utskrives fra en akuttavdeling om erfaringene med dette stedet. En voksen og erfaren pasient likte seg på denne avdelingen og sa: «Her er det godt å være for her møter de folk som folk». Brukere er kvinner og menn som lever i en sosial sammenheng, med sine styrker og svakheter. Akkurat som fagpersonen den enkelte møter. Vi som

«Et tilsynelatende effektivt helsevesen betyr nødvendigvis ikke meningsfull og nyttig hjelp. Det kan rett og slett bare bety at her er man god til å følge byråkratiske prosedyrer.

har påtatt oss og er betalt for å hjelpe andre, må møte personen som strever med ulike livsproblemer, sammen med hans eller hennes nærmeste der det er naturlig. Det å oppleve psykiske problemer er både et personlig og sosialt fenomen. Vi er alle mennesker som lever med vår psykiske helse som i perioder kan innebære psykisk uheld. Det er ikke en spesiell gruppe mennesker eller en erfaring som bare noen spesielle kan oppleve. Det å omtale et menneske som «en schizofren» eller som «psykisk syk» er en reduksjon av den enkelte til en endimensjonal person. Begrepet «psykisk syk» kan være fremmedgjørende og stigmatiserende. Det anerkjenner ikke psykisk lidelse som både en personlig opplevd lidelse og som en fellesmenneskelig erfaring. Lidelsen er både en personlig erfaring og den uttrykker seg sosialt mellom mennesker. Ved insisterende og gjentagende å benevne dette som «psykisk sykdom» definerer vi personen som identisk med sine vansker og manglende livskompetanse. Vår manglende forståelse av det «uforståelige» omtalt som «psykisk sykdom» bidrar til sosial og personlig eksklusjon.

SAMARBEIDENDE FAGPERSONER. Når vi spør folk som har vært brukere av psykisk helsetjenester om hva som er viktig, er det

gjærne noen områder som går igjen: bli vist respekt, bli lyttet til og vist interesse, bli trodd på og at man jobber sammen om veien videre. Alle vil bli anerkjent som innbyggere som vet noe om seg selv og livet sitt og om hva som skal til for å komme videre. Hjelperoller og kunnskap får nye muligheter og utfordringer om brukerkunnskap i større grad legges til grunn. Det handler om å ta folks ønsker og valg på alvor. Veien de vandrer, livet og hverdagen består av så mye mer enn symptomer og vansker. Samarbeidende praksiser, gjensidighet og likeverd innebærer å legge ekspertrollen en del til side og forstå at festtaleord som respekt og likeverd handler om endring av den profesjonelle rolle. Det innebærer et videre kunnskapsperspektiv og andre samhandlingsformer. Det er en annen hjelperolle; mer som medvandrer og mindre som ekspert. Å hjelpe folk med psykiske helseproblemer innebærer å støtte den enkelte i livsprosessen, slik at den enkelte kan leve livet sitt der han/hun ønsker. Hjelp til forhold som arbeid, aktivitet, et trygt hjem, nok penger, venner og familie, er vel så viktig som individuelle samtaler og medisiner. Denne hjelpen må utvikles i en samarbeidsrelasjon der ulike parter, personen selv, pårørende og fagfolk er med på å legge premissene.

ANDRE MÅL OG RESULTATVURDERINGER.

Verdier, visjoner og mål i psykiske helsetjenester er gjerne generelle og vanskelige å forholde seg til. Respekt er en vanlig verdi – hvordan avgjøre om respekt kjenner seg? Kvalitet er et annet mål – hvem definerer kvalitet innen psykisk helsetjeneste? Trygghet et tredje – hvordan defineres hva som er trygt? Trygghet for hvem? Reformenes gode intensjoner hjelper lite når grunnleggende rammebetingelser ikke følger med. Vi trenger andre former for resultatvurderinger og å bevege oss vekk fra ensidig produksjonsrettethet og over til det person- og kontekstorienterte. Antall polikliniske konsultasjoner er temmelig intetsigende i forhold til mål som respekt og trygghet. En poliklinikk kan ha 100 konsultasjoner en periode – som kan være et strålende resultat for en leder, men det sier intet om en person har fått hjelp til det han/hun trenger, eller er møtt med respekt og har følt seg trygg. Et tilsynelatende effektivt helsevesen betyr nødvendigvis ikke meningsfull og nyttig hjelp. Det kan rett og slett bare bety at her er man god til å følge byråkratiske prosedyrer.

HELHETLIG UTVIKLING. Bedre koordinerte og mer helhetlige tjenester for den og de som skal ha hjelp har i årtier vært et helse-

politisk mål. Da må systemendringer også være helhetlige. Det er meningsløst å endre en del av en organisasjon med et mål og en retning og samtidig endre en annen del av det samme system med et annet mål og en annen retning. Et eksempel er innføringen av ambulante akutteam. Intensjonen var her å styrke muligheter for hjemmebehandling og sikre mer humane akutttilbud i folks nærmiljø. Samtidig ble det flere steder etablert spesialiserte og ressurskrevende akuttavdelinger på sykehus. Det blir i slike sammenhenger lett konkurranse om de samme målgrupper og om hvem som representerer den viktigste og riktigste behandlingsstrategi. Et annet eksempel er de ulike spesialiserte team som etableres parallelt ut fra et diagnostisk grunnlag; akutteam, psykoseteam, rehabiliteringsteam, ACT-team, rusteam og oppsøkende team. Dette bidrar til mer tidkrevende forhandlinger om hvem som skal gjøre hva, enn en helhetlig tjeneste for befolkningen. Vi mennesker er ikke enkle å kategorisere og klassifisere, selv om byråkrater og jurister og en del helsepersonell så gjerne vil – og tror dette er bra. Tidkrevende uoversiktige tilbud er kostbare og representerer ikke nødvendigvis kvalitetsforbedring.

Referanser

- 1) Boevink, W. (2005). From being a disorder to dealing with life: An experiential exploration of the association between trauma and psychosis. *Schizophrenia Bulletin*, 32 (1), 17-19.
- 2) Borg, M. (2007). *The Nature of Recovery as Lived in Everyday Life: Perspectives of individuals recovering from severe mental health problems*. Trondheim: NTNU.
- 3) Deegan, P. E. (2005). The importance of personal medicine: A qualitative study of resilience in people with psychiatric disabilities. *Scandinavian Journal of Public Health*, 33(66), 29-35.
- 4) Helse- og omsorgsdepartementet (2009). *Samhandlingsreformen. Rett behandling - på rett sted - til rett tid*. St.meld. nr. 47, (2008-2009)
- 5) Sackett, D.L., Strauss, S.E., Richardson, W.S., Rosenberg, W. & Haynes R.B. (2000). *Evidence based medicine. How to practice and teach EBM* (2nd ed.) London: Churchill Livingstone.
- 6) Topor, A. & Denhov, A. (2008). *Evidens - en introduksjon*. Stockholm: FoU-enheten. Psykiatrins Södra.
- 7) Sosial- og helsedepartement (1998). *Om opptrappingsplan for psykisk helse 1999-2006*. Endringer i statsbudsjettet for 1998. St prp nr 63 (1997-98). Denne artikkelen fra Pyskisk Helse og Rus er en videreutvikling av kronikken «Makt- og kunnskapsposisjoner i forskning» som tidligere har stått på trykk i bladet *Psykisk Helse* nr. 2, 2011, s.39.

EIN SUPER CAMP BKU '12

I pinsehelga var det duka for årets Blå Kors barn- og ungdom sin leir, kalla Camp BKU 12. Etter suksessen frå Camp GF i 2011 såg ungdomsrådet inga anna løysing enn å prøve å få arrangert ein ny camp i år også.

Kolltveit BKS speidargruppe sa seg villige til å arrangere årets leir, med sine fantastiske omstendigheter på Fjell festning. Invitasjon gjekk deretter ut til lokallaga i BKU. Påmeldingane resulterte i at dette vart ein reinspikra speidarleir med 70 speidarar! Deltakarane kom frå speidargruppene frå Kolltveit, Evje, Vennesla og Kristiansand til Fjell festning på Sotra ved Bergen der anlegget til Kolltveit BKS ligg.

Fredag byrja det heile med ankomst, grilling og teltoppsetjing. Folk byrja å verte kjende med kvarandre, nokon friska opp venskapet sitt frå tidligare leirar. Det er noko eige med bållykt, pratning og nye bekjentskap. Leir er topp!

Laurdag morgon hadde folk knapt kom seg ut av soveposen (nokre kanskje aldri oppi) før sola

viste seg frå si beste side. Gunvor frå Kolltveit BKS hadde bestilt strålende ver til heile helga, og det lot ikkje vente på seg! Etter flaggheising og frukost stod det mange aktivitetar for tur. Bueskyting, klatring og hinderløype var blant moglegheitene ungdommane hadde rundt om på dette flotte området dei disponerar. Det var moglegheit for omvisning i tunnelanlegget frå krigen, som var laga om til museum på Fjell festning. Utover dagen vart det grilling (grilling av ein heil gris!), bading og kos i det nydelige veret. Dagen vart enda på ekte speidarvis: leirbål.

Søndagen var like flott som dagen før, og det visste speidarane å nytte seg av. Det vart tur på Liatornet – som er Sotras høgaste fjell, og heile 32 speidarar satt føtene sine på toppen! Der vart det halde pinsegudstjeneste. Når deltakarane

kom tilbake var det duka for aktivitetar. Det var samstundes også sommaravslutning for småspeidarane i Kolltveit BKS. Foreldre og barn var med på aktivitetane som var rundt på anlegget. Grilling, sol og bading vart det sjølvstykkt mykje av! På kvelden var det avslutningsleirbål og det vart takka for denne flotte leiren som Kolltveit BKS hadde stått for. Dette var verkeleg ei super helg!

Mandag var det pakking og heimreise – og speidarane måtte ta avskjed med kvarandre. Dette var ikkje noko kjekt, men ei felles oppleving monge av dei ser fram mot: Speidarleir i Sveits til sommaren, der over 90 BK-speidarar tek turen sørover for å ta del i!

Takk til Kolltveit BKS Speidargruppe for ein super Camp BKU 12!

For BKU
Peter Vattøy Nygjerde
leder av barne- og ungdomsrådet i Blå Kors

BARNAS STASJON

«Vi gir og vi får»

Barnas Stasjon i Trondheim er helt avhengig av den innsatsen de frivillige bidrar med. **Rusfri** har møtt noen av de som bruker fritida si i Olav Trygvassons gate 31 midt i Trondheim sentrum!

AV **TOR-STEINAR JOREM** TEKST OG FOTO

Susanne Engelin Bolås (til v), Ingrid Almås, Sarah Mafukidze og Marit Beate Sjøtrø er fire av de i alt ni frivillige som jobber for Barnas Stasjon.

I andre etasje i denne bygården midt i Trondheim sentrum holder Barnas Stasjon til.

«**FRIVILLIGE GJØR EN FORSKJELL,**» hevder utviklingskonsulent i Blå Kors Midt og Nord, Thore Forsgren. I mange av våre virksomheter er de frivillige en del av virksomhetens eksistensgrunnlag. Da vi besøkte stasjonen var det lagt opp til temakveld med frivillighet på dagsordenen.

Susanne Engelin Bolås, Ingrid Almås, Sarah Mafukidze og Marit Beate Sjøtrø er fire av de i alt ni frivillige som jobber for Barnas Stasjon. Hver eneste måned er det satt opp med minst to vakter.

De tre førstnevnte er «frivilligveteraner» på Barnas Stasjon mens Sarah startet opp dagen før vi møtte henne.

– Det var faren til ei venninne som tipset meg om Barnas Stasjon. Jeg har lyst til en fast jobb på et sted som dette, og en innsats som frivillig kan jo være en god start, sier Sarah Mafukidze.

– Frivillighetsarbeid er verdiskapende. Vi gjør en innsats andre har glede og nytte av, samtidig som det føles godt å kunne bidra med noe, sier Susanna Engelin Bolås.

JOBBER BESTÅR I Å VÆRE TILSTEDE. De frivillige dekker en turnus, og leiker med unger, spiser og lager mat sammen med brukerne og er med på ulike arrangementer. Flere har blant annet vært med på Blå kors-ferie om sommeren.

Sarah forteller om en relativ tøff debut på Barnas Stasjon...
– Jeg måtte nærmest improvisere et dukketeater. Men det var artig, sier hun.

Stine-Marte Willumsen jobber på Barnas Stasjon og har ansvaret for å koordinere de frivilliges innsats.

– **VI ER NI FRIVILLIGE I DAG,** men vi burde vært 15, forteller Stine Marte som innrømmer at det er en gruppe hun har spesielt i kikkerten om dagen.

– Vi trenger flere menn. I dag har vi bare en mann, men på en plass som dette bør det absolutt være flere. Vi har blant annet kontaktet flere studiesteder i Trondheim hvor vi ber studenter – kanskje først og fremst menn – om å ta kontakt med oss, sier hun.

– Kan hvem som helst bli en av de frivillige på Barnas Stasjon?

– Hvem som helt kan melde seg, men vi må gjennomføre intervjuer for å være sikre på at personen er egnet til dette arbeidet. Vi har et verdigrunnlag, og vi ønsker også et mangfold blant de ansatte og de frivillige, sier Stine-Marte.

I skrivende stund har Barnas Stasjon kontakt med hele **60 familier** i Trondheimsområdet. Stasjonen er åpen fem dager i uka, og hver eneste dag er det minst 20 personer innom.

Blå Kors på vei tilbake til Tromsø

Blå Kors Midt-og Nord vant i begynnelsen av mai anbudskonkurransen om et bo- og omsorgstilbud for rusavhengige i Tromsø. Dette betyr at Blå Kors er tilbake for alvor i Ishavsbyen 16 år etter at den daværende Blå Kors-virksomheten, Tromsklinikken, ble overtatt av fylket.

AV **STEINAR GLIMSDAL**

Regiondirektør i Blå Kors Midt og Nord, Odd Anders With, fikk helt i begynnelsen av mai det endelige svaret fra Tromsø kommune. Han er naturlig nok godt fornøyd.

– Det er kjempehyggelig at vi i Blå Kors velges som samarbeidspartner i en situasjon hvor vi igjen starter opp virksomhet i Nord-Norge, sier With til blakors-mn.no.

I svarbrevet fra kommunen kommer det fram at det var to

konkurrenter i anbudsrunden. I tillegg til Blå Kors Midt og Nord la også Frelsesarmeen inn et anbud. Etter hva blakors-mn.no erfarer så brukte kommunen to kriterier i utvelgelsen: økonomi og tjenestekvalitet.

– Vi starter nå med sluttforhandlingene med Tromsø kommune. Så gjenstår det å se hvor lang tid vi trenger på å komme i gang. Det blir et forhandlingsspørsmål mellom kommunen og Blå Kors Midt og Nord, sier Odd Anders With.

I anbudsinnsbydelsen poengterte kommunen at de ønsket en snarlig oppstart av det nye botilbudet.

I følge regiondirektøren er det ennå ikke tatt stilling til hvor verdens nordligste Blå Kors-virksomhet skal lokaliseres.

– Vi vurderer en del alternativer, men både oppstart og lokalisering blir noe av det vi skal snakke med kommunen om, sier With.

Han ser for seg flere muligheter til lokalisering.

– Vi bygger gjerne nytt, vi, men er også åpen for gode og sentrale løsninger i sentrum, sier Odd Anders With. Så snart forhandlingene med kommunen kommer i gang regner With med å starte arbeidet med å ansette en prosjektleder.

Jubel for Aglo-utvidelse

FLERE
ELEVPLASSER

- EN KLAR TILLITSERKLÆRING til oss som skole. De må ha sett at vi gjør en god jobb for elevene våre, sier rektor Thomas Mo og assisterende rektor Gørild Joramo.

Hadde det ikke vært for at Aglo er en Blå Kors-skole kan det hende at champagnekorkene hadde blåst i taket. Thomas Mo var definitivt i feiringsmodus, men nøyde seg med at høylydt «JAAAA!»

SØKNADEN HAR VÆRT TIL BEHANDLING I UTDANNINGSDIREKTORATET i flere måneder. Kritiske merknader blant annet fra Nord-Trøndelag fylkeskommune i forbindelse med søknaden gjorde sitt til at Aglo-ledelsen i alle fall ikke så noen grunn til å juble før brevet lå på bordet.

– Jeg var svært spent da jeg åpnet brevet, og trodde kanskje ikke helt på at vi skulle få et ja. Derfor er jeg selvsagt svært glad i dag. Vår største oppgave nå er å sørge for at Aglo forblir den skolen vi alltid har vært. Selv om vi blir litt større skal vi beholde egenarten vår.

VEDTAKET INNEBÆRER AT AGLO BLIR GODKJENT FOR 250 PLASSER mot dagens 160 elevplasser. Thomas Mo regner med at det til første skoledag i august 2012 vil møte om lag 210 elever.

– Hvor vil vi merke de største forandringene?

– Kommende skoleår starter vi for første gang et vgi-kurs i Service og samferdsel. Om ett år følger vi også opp med et vg2 kurs i samme pro-

gramområde. I tillegg vil vi få to hele klasser med vg3 påbygning til generell studiekompetanse, forteller Aglo-rektoren.

NYSATSINGEN krever både flere lærere og ikke minst klasserom. Thomas Mo er glad for at Aglo alt er i gang med innredning av nye klasserom. Rett før sommerferien starter er det allerede ansatt seks nye lærere.

– Flere, blant annet tidligere og nåværende elever, har sagt at Aglos største fortrinn er at det er en liten og oversiktlig skole; mister dere ikke det fortrinnet når elevtallet utvides såpass kraftig?

– Det er det som blir den store oppgaven vår nå. Vi ønsker å gi flere elever et tilbud, men samtidig skal vi gi det spesielle som bare en liten skole kan gi. Veksten skal ikke gå utover kvaliteten på det vi gjør, sier Thomas Mo.

Foran kommende skoleår opplevde Aglo søkerrekord. Dagens ja resulterer i at langt færre søkere får et negativt svarbrev i posten.

Aglo-rektor Thomas Mo og assisterende rektor Gørild jubler over flere elevplasser.

Ti nye elevplasser ved Øvrebø videregående skole

Blå Kors-skolen Øvrebø videregående skole i Vennesla har søkt Vest-Agder fylkeskommune for skoleåret 2013/2014 om godkjenning etter privatskoleloven til å etablere ti nye elevplasser på programområdet «Bygg og anleggsteknikk». Både fylkesrådmann og hovedutvalget for kultur og utdanning i Vest-Agder anbefaler å godkjenne søknaden. Fylkesrådmannen vurderer det slik at det er behov for en styrking i antall elevplasser for elever som trenger særskilt tilrettelagt opplæring da det de siste årene har vært en økning i antall søkere etter denne type opplæring. (Rusfri)

Blå Kors trenger flere frivillige, kunder og givere!

BLÅ KORS TRENGER FLERE FRIVILLIGE, KUNDER OG GIVERE TIL VÅRE GJENBRUKSBUTIKKER I TØNSBERG, DRAMMEN OG OSLO!

HAR DU LYST OG TID TIL FRIVILLIG ARBEID, ER DU HJERTELIG VELKOMMEN TIL EN PRAT! VI HAR MANGE ULIKE OPPGAVER TIL BESTE FOR BLÅ KORS' ARBEID BLANT BARN OG UNGE. OPPLÆRING VIL BLI GITT.

FOR NÆRMERE INFORMASJON KONTAKT: BLÅ KORS NORGE
V/STAALE TREVLAND, TLF 907 00 069.

NÅR DET GJELDER BUTIKKEN I OSLO KAN DU OGSÅ TA KONTAKT MED BLÅ KORS HOVEDKONTOR V/MONICA, TLF 22 03 27 46

Kom og se vårt vareutvalg!

Butikken Nytt+brukt Drammen
Besøksadresse: Tordenskiolds gate 80
(Strømsø v/Holmenbrua)
Tlf: 32 82 90 00
Åpningstider: 10-16 (mandag, onsdag og torsdag, stengt tirsdag, fredag og lørdag)

Butikken Nytt+brukt Oslo
Besøksadresse: Thv Meyers gate 89 (ved gamle Schous bryggeri)
Tlf: 22 37 65 92 / 22 03 27 46
Åpningstider: 11-17 (mandag-torsdag, stengt fredag), 12-16 (lørdag)

Butikken Nytt+brukt Tønsberg
Besøksadresse: Trælleborggata 10 (v/Biltema)
Tlf: 33 33 16 10
Åpningstider: 10-16 (mandag-fredag, stengt lørdag)

BUTIKKEN
nytt+brukt

Ikke-smittsomme sykdommer endelig på agendaen

I 2011 ble såkalte ikke-smittsomme sykdommer for første gang i historien satt på FN sin agenda. I september 2011 ble det avholdt et møte på høy nivå om forebygging og kontroll av slike sykdommer i New York. Nasjonale ledere fra 193 land deltok for å finne en felles strategi for å bekjempe diabetes, hjerte- og karsykdommer, kreft og lungesykdom.

AV TORUNN SÆTHER

FNs generalsekretær Ban Ki-Moon kom med følgende uttalelse i forbindelse med møtet:

– Dette toppmøtet er vår sjanse til å fremforhandle en forpliktelse fra det internasjonale samfunn som sørger for at ikke-smittsomme sykdommer kommer høyt opp på prioriteringslisten hva angår utviklingsarbeid, der de hører hjemme.

DETTE VAR SPESIELT VIKTIG med tanke på land i sør som opplever det som kalles en «dobbel sykdomsbyrde». Land som allerede har store utfordringer rundt smittsomme sykdommer som HIV/AIDS, malaria og tuberkulose, har nå i økende grad også en befolkning som pådrar seg livsstilssykdommer. Dette er sykdommer som er knyttet til økt alkoholbruk, tobakk, usunne matvarer og en mindre aktiv livsstil. Mange av disse har ikke noe helsevesen som er rustet til å takle en slik sykdomsbyrde. De har heller ikke et lovverk som kan forebygge at ikke-smittsomme sykdommer øker i befolkningen.

ET EKSEMPEL PÅ slik lovgivning er regulering av alkohol. Direktør i Helsedirektoratet og styremedlem i Verdens helseorganisasjon (WHO), Bjørn-Inge Larsen, har tidligere uttalt at det er mulig å snu denne trenden gjennom for eksempel en sterkere regulering av tobakk og alkohol. Det er dette Blå Kors prøver å bidra til gjennom prosjektet «Alkoholpolitisk opplæringsprogram for utviklingsland».

FØR MØTET I SEPTEMBER gikk Blå Kors Norge med i en sammenslutning av frivillige organisasjoner som er opptatt av å beskytte folkehelsepolitikken mot innflytelse fra industriaktører med sterke egeninteresser. Det ble levert en uttalelse til høynivåmøtet: «Interessekonflikter – en bekymringsmelding». Uttalelsen tar opp problemene rundt at slike industriaktører med sine interesser får være med i prosesser som skal jobbe fram mekanismer for å beskytte folkehelsen.

EN SLIK AKTØR er den globale alkoholindustrien. Man kan med stor sannsynlighet anta at de ikke har som mål å få ned gjennomsnittskonsumet av alkohol i en befolkning. Det er ikke for ingenting at det økende alkoholkonsumet i land i sør, og de skadene som følger av det, blir beskrevet som resultatet av en «industriell epidemi».

ALKOHOL-
INDUSTRIEN

Det er rimelig å anta at den multinasjonale alkoholindustrien vil være kritisk til en målsetning om å senke totalkonsumet av alkohol i land i sør, mener Torunn Sæther som er internasjonal prosjektleder i Blå Kors. Illustrasjonsfotoet er tatt i det afrikanske landet Lesotho.

RESULTATET AV toppmøtet i fjor høst var at en resolusjon om disse sykdommene ble signert av alle deltakerlandenes ledere. Dessverre ble ikke resolusjonen så sterk som Blå Kors og mange andre kunne tenkt seg. Blant annet manglet resolusjonen konkrete mål og tiltak for å bekjempe disse sykdommene. Utfordringene rundt handelsavtaler tas heller ikke opp. Resolusjonen inneholder heller ingen kritisk tenkning rundt

hvordan en best håndterer kommersiell sektor med sine egeninteresser i det videre arbeidet med å forebygge ikke-smittsomme sykdommer. Det siste er en alvorlig utfordring da alkoholindustrien har lang erfaring med å legge sterke føringer inn i denne type prosesser. I tiden etter vedtaket av resolusjonen har det imidlertid vært jobbet med mer konkretisering og implementering av innhold.

DEN KOALISJONEN Blå Kors Norge er med i arbeidet fortsatt med disse problemstillingene, og vi støtter opp om saken gjennom selv å delta i høringer i regi av Verdens helseorganisasjon. Mange andre står i det samme arbeidet, for eksempel Global Alcohol Policy Alliance og det norske FORUT.

NYLIG SENDTE WHO ut sitt andre høringsforslag om det foreslåtte rammeverket som skal brukes

til overvåkning av utviklingen av ikke-smittsomme sykdommer, samt et forslag på hvordan deltakelse i det videre arbeidet skal organiseres. Som mange andre organisasjoner svarte Blå Kors på disse. Blant annet argumenterte vi for at det totale alkoholkonsumet må tas inn som en del av det som måles. Det er velkjent at en befolknings totalkonsum henger sammen med hvor store de sosiale og helsemessige utfordringene er.

VIDERE ARGUMENTERTE VI for at mer årvåkenhet må til i prosesser som skal beskytte folkehelsen. Eksempelvis kan man anta at alkoholindustrien vil være kritisk til at totalkonsumet av alkohol i en befolkning bør ned, dette fordi dette automatisk vil bety en nedgang i deres salg. De vil derfor jobbe mot dette og dermed mot folkehelsen.

Men vi i Blå Kors, og mange med oss, mener den globale folkehelsen må komme først.

Det nytter i Lesotho

FRA LESOTHO

Blå Kors Norge har vært engasjert i arbeid i Lesotho i over 20 år, og har blant annet bidratt til å starte Thaba Bosiu Centre, et rehabiliteringssenter som eies av Blå Kors Lesotho. Nå ønsker Blå Kors å bidra til å nå flere mennesker i Lesotho, spesielt de som bor på landsbygda, langt fra behandlingstilbudene.

AV EVA FRYDENBORG

Siden 2010 har Blå Kors drevet en poliklinikk og ulike typer forebyggende arbeid i Butha Buthe nord i Lesotho. Arbeidet støttes av Norad. At arbeidet er viktig bekrefter denne historien, som en av kvinnene i en landsby i Butha Buthe deler med oss:

JEG HETER MALINKO, ER EN 64 ÅR GAMMEL KVINNE FRA LESOTHO. Jeg er født i en familie med 10 barn, ni eldre brødre og meg. Selv er jeg mor til tre barn og bestemor til seks.

Jeg mistet moren min da jeg var ett år gammel. Siden faren min arbeidet i en gruve i Sør-Afrika og bare kom hjem på besøk iblant, ble jeg og brødrene mine spredt i ulike fosterhjem. Jeg vokste opp hos en tante som ikke behandlet meg godt. Jeg måtte gjøre mye og tungt husarbeid som selv hennes egne eldre barn ikke kunne greie. Dette gikk hardt utover skolegangen. Senere flyttet jeg til min eldste bror som da var gift og hadde to

barn. Men misbruket fortsatte. Jeg måtte både ta meg av barna deres og gjøre alt husarbeidet. Barndommen ble frarøvet meg.

Jeg ble gift som nittenåring i 1966. Men ekteskapet var den verste opplevelsen i hele mitt liv. Min mann var en fyllik som misbrakte meg psykisk og fysisk. Det ble vanlig for meg å rømme hjemmefra med barna på kveldene for å finne et sted vi kunne overnatte og gjemme oss når mannen min kom full hjem. Når han drakk var han voldelig og slo så mye at vi ble skadet. Til tross for alt dette kunne jeg ikke forlate ham da jeg ikke hadde noe sted å dra, jeg hadde ingen jobb og vi var avhengige av hans inntekt.

SITUASJONEN PÅVIRKET BARNAS MINE VELDIG NEGATIVT, de var usikre og alltid uendelig redde. Faren hadde særlig dårlig innflytelse på vårt yngste barn, den eneste sønnen, som selv begynte å drikke. Jeg følte at Gud hadde skapt meg

til å lide, og da min mann døde hadde jeg en alkoholiker til sønn å kjempe med. Jeg lærte om Blå Kors og Thaba Bosiu Centre i fjor og det var i rette tid. Gjennom veiledning og terapitimer har de hjulpet både meg og min sønn. Jeg forstår nå bedre min sønn og hans problem, og hvordan jeg kan hjelpe ham. Min sønn er fortsatt ikke kvitt sitt alkoholproblem, men han drikker mye mindre. Mitt håp er at han en dag vil slutte helt å drikke.

MIN SØNN OG JEG ER BEGGE AKTIVE I BLÅ KORS.

Vi deltar i et prosjekt som skal hjelpe oss til å få en inntekt gjennom å lage krem med aloe vera som vi kan selge. Dette prosjektet har gitt meg stor glede i livet, jeg har sjansen til å være sammen med sønnen min og støtte ham på en god måte, og vi har mulighet for å tjene litt penger. Prosjektet er veldig positivt for oss og andre her i lokalsamfunnet som deltar.

Jenter i Sør-Afrika tar tak i sin egen situasjon

Da Blå Kors Norge inngikk et samarbeid med Blå Kors Sør-Afrika om ungdomsarbeid i Giyani nord i landet, ble det presentert mange skjær i sjøen.

AV EVA FRYDENBORG TEKST OG FOTO

Ett av de store problemene ungdomsskolene meldte om var de mange tenåringsgraviditeter.

På grunn av graviditet slutter mange jenter på skolen. At man ikke skal drikke alkohol i svangerskapet var det i tillegg lite kunnskap om, og mange barn fødes med alkoholskader.

PÅ UNGDOMSSKOLEN RATAWILE I GIYANI har de nå startet jenteklubber i Blå Kors regi: «Blue Cross Girl's Clubs». Her kan jentene dele erfaringer og problemer, de har fått opplæring om selvbilde og om alkohol, graviditet og andre temaer de selv ønsker å snakke om. Klubbene sty-

res av jentene selv, og dette har vært med på å gjøre en forskjell.

REKTOREN VED SKOLEN MELDER nå om at antallet gravide elever har sunket med 40 prosent på ett år. Rektor mener at dette neppe er tilfeldig, men at det kan tilskrives jenteklubbens innsats. Jenteklubbens arbeid har gjort seg bemerket, og noen av jentene ble også invitert til en annen skole for å hjelpe med lignende problemer der. Forhåpentligvis fullfører flere av jentene skolegangen og kan skape en god framtid for seg selv, og eventuelt sine framtidige barn.

Blå Kors jenteklubarbeid i Sør-Afrika har gjort seg bemerket.

- Alkoholen flyter fritt i Oslo

En ny undersøkelse gjennomført av SIRUS (Statens institutt for rusmiddelforskning) viser at bartenderer serverer kunder alkohol i strid med alkoholloven. Svært berusede folk får servert alkohol uten problemer.

DET ER SIRUS-FORSKERNE Kristin Buvik og Bergljot Baklien som har utført undersøkelsen. Fire unge skuespillere, to kvinner og to menn, oppsøkte utesteder i Oslo og spilte så fulle at de uten tvil skulle ha vært nektet servering. Likevel fikk de kjøpt alkohol.

Skuespillerne gjennomførte 89 testkjøp og fikk servering i hele 93 prosent av forsøkene. Bare seks ganger sa bartenderen nei. De to forskerne har kalt undersøkelsen for «Fri flyt», nettopp fordi bar-

tenderne så lett ga skuespillerne alkohol i strid med alkoholloven. Ifølge loven skal åpenbart berusede personer nektes servering.

Direktør i Blå Kors Øst, Magnar Lie (bildet), er naturlig nok svært bekymret over funnene i undersøkelsen.

- MANGELN PÅ KONTROLL ved Oslos skjenkesteder må Oslo kommune nå ta på alvor. Byrådet er i alt for stor grad opptatt av rusproblemene i hovedstaden

på dagtid. Det vil si de narkomanes ferdsel i bybildet. De burde i like stor grad være opptatt med rusproblemene på natten, understreker Lie, som mer enn gjerne kommer med et viktig råd i denne sammenhengen:

– Her bør vi lytte til politiet! De ber om mye større politisk årvåkenhet i Oslo når det gjelder skjenkekontroller, overskjening og skjenketider, understreker direktøren.

Han synes det er skremmende at bartenderer i så liten grad er seg sitt ansvar bevisst.

– Det er alltid bartenderens selvstendige ansvar å hele tiden holde seg innenfor rammene av alkoholloven. En stressende arbeidssituasjon fjerner ikke ansvaret, understreker Lie.

Strengere promillegrense til sjøs

Strengere promillegrense, påbud om vest og felles fartsgrenser i skjærgården kan bli den nye hverdagen for båtfolket dersom anbefalingene fra Sjøfartsdirektoratets arbeidsgruppe blir fulgt opp av regjeringen.

TROND GISKE OG LISBETH BERG-HANSEN fikk torsdag 12. april overlevert rapporten fra utvalget som har sett på sikkerheten for fritidsbåtfolket. Mange av konklusjonene i rapporten reflekterer de siste års dramatiske ulykker. Arbeidsgruppen

har sett på årsaker til at ulykker skjer og vurdert tiltak for å bedre sikkerheten ved bruk av fritidsbåt.

– Tiltakene som arbeidsgruppen foreslår, sendes nå på høring. Deretter må vi

se hvilke tilbakemeldinger vi får og om det bør foretas eventuelle endringer i det gjeldende regelverket, sier nærings- og handelsminister Trond Giske til VG Nett.

I 1998 BLE DET INNFØRT en fast promillegrense på 0,8 for å føre motorfritidsbåter under 15 meter og seilbåter mellom 4,5 og 15 meter. Arbeidsgruppen mener nå tiden er moden for å skjerpe denne grensen, men antyder ikke hva den bør være på. Utvalget anbefaler også at UP tar over ansvaret for å håndheve farten på sjøen.

Tax-freehandelen fører til økt merforbruk

Tax-freebutikkene på norske flyplasser ble 1. januar 2012 pliktige å opplyse Statens institutt for rusmid-delforskning, SIRUS, om hvor mye de selger av alkoholholdige drikker og tobakk. SIRUS har beregnet at ordningen med tax-free fører til et merforbruk av alkohol og tobakk i Norge.

Tax-free fører altså til at nordmenn drikker mer alkohol, og merforbruket er størst for hetvin og sprit. Dette slår SIRUS fast i en fersk rapport.

– I følge våre beregninger fører den avgiftsfrie handelen til at det blir drukket rundt 16 prosent mer hetvin og 12 prosent mer sprit enn hva som ville blitt drukket uten denne ordningen, sier SIRUS-forsker Øyvind Horverak.

For øl og vin er ordningens innvirkning på forbruket relativt beskjeden; den fører ut fra beregningenes forutsetninger til et merforbruk av vin på om lag 3 prosent og av øl på under 0,5 prosent.

MED UNNTAK AV sigarer, handler nordmenn mer ved ankomst enn ved avreise. Forskjellen er særlig stor for øl og vin. Det handles sju ganger mer øl ved innreise enn ved utreise, fem ganger så mye svakvin og 3,5 ganger så mye hetvin.

– Det er ingen tvil om at endringen sommeren 2005, da det ble tillatt å handle avgiftsfrie varer ved innreise til Norge, har ført til et økt avgiftsfritt salg på norske flyplasser. Det kan også ha ført til et økt totalt avgiftsfritt salg av alkoholvarer og tobakk, sier Øyvind Horverak.

TAX-FREE-HANDELEN på norske flyplasser utgjør bare en del av den totale tax-free-handelen. Flyselskapene selger noe alkohol og tobakk om bord i flyene, og nordmenn handler en del tax-free alkohol på flyplasser i utlandet. Det er også en omfattende avgiftsfri handel i forbindelse med utenlands fergetrafikk, særlig til Danmark. SIRUS har i dag ikke lovhjemmel til å be om opplysninger om omsetning av alkohol og tobakk fra ferge- eller flyselskapene. Men på bakgrunn av tallene fra norske flyplasser har instituttet også beregnet omsetningen på ferger.

– Våre beregninger viser at tax-free-salget av alkohol og tobakk på norske flyplasser og på ferger i utenlandstrafikk kan ha ført til et avgiftstap for den norske statskassen på rundt 1,7 milliarder kroner i 2010, sier Horverak.

Regjeringen må si nei til heroinassistert behandling

Grunnlaget for å innføre heroinassistert behandling (HAB) i Norge er ikke godt nok. Generalsekretær, Jan Elverum, er derfor glad for at Arbeiderpartiets stortingsgruppe har sagt et tydelig nei i denne saken.

Arbeiderpartiets stortingsgruppe har altså vedtatt å gå imot heroinassistert behandling av de tyngste narkomane. Denne avgjørelsen er i strid med Stoltenbergutvalgets anbefaling i 2010, og kom en drøy måned etter at SV-leder, Audun Lysbakken gikk ut og sa at han ønsket å teste gratis heroinutdeling. Senterpartiet har ennå ikke tatt stilling i saken.

Generalsekretær i Blå Kors, Jan Elverum, vil på det sterkeste råde regjeringen til å gå imot heroinassistert behandling. Internasjonale studier og fag anbefalinger tyder nemlig på at effektene av heroinassistert behandling er svakest for nettopp den målgruppen som har størst behov for et alternativt eller utvidet tilbud til substitusjonsbehandling.

– Internasjonale studier viser stort frafall i løpet av få år. Frafallet er størst blant pasienter med svakt nettverk, dårlig helse og som sosialt fungerer dårlig. De tyngste misbrukerne vil rett og slett ikke klare å tilpasse seg det strenge regimet av oppmøte og forsøksdisiplin som HAB faktisk representerer, forklarer Elverum.

FORSLAGET OM Å TILBY heroinassistert behandling til heroinavhengige ble drøftet av fagfolk og brukere på Konsensuskonferansen som

Forskningsrådet arrangerte i 2011. Et bredt sammensatt panel stod bak en rapport som i all hovedsak bygget på materiale og innlegg fra denne konferansen. Rapporten ble oversendt til Helse- og omsorgsdepartementet i september samme år.

– Panelet vurderte materialet som kom fram på konferansen som både rikt og variert. Likevel kom det tydelig fram hvilke uklarheter og kunnskapsmangler som finnes på dette feltet, uttalte Sverre Nesvåg den gangen.

Nesvåg er forskningsleder på Norges forskningsråds hjemmesider og ledet panelets arbeid.

JAN ELVERUM RÅDER regjeringen til å vektlegge denne grundige gjennomgangen av internasjonal fagkunnskap om HAB. Han er opptatt av at fokuset nå må rettes mot å få rehabilitert flest mulig og samtidig ha gode lavterskeltilbud som ivaretar de aller svakeste.

– Et prøveprosjekt med HAB vil uten tvil tappe et allerede hardt presset rusfelt for ressurser, både i form av fagfolk og penger. Det vil bli svært kostbart i forhold til gevinstene understreker Elverum.

Aktiv sommerferie med Blå Kors også i 2012!

Mange familier har av ulike årsaker ikke mulighet til å dra på sommerferie i år. Blå Kors ønsker at flest mulig barn skal ha noe å fortelle når skolen eller barnehagen starter i august. Derfor arrangeres «Aktiv sommerferie» – en ferie for hele familien.

Sammen med andre barnefamilier tilbringer en noen flotte dager enten på Sørlandet eller vakre Øienkilen ved Fredrikstad. Engasjerte ferieledere er til stede for å organisere turer, ordne med det praktiske og sørge for at alle har det

bra. Det blir nok av tid til å slappe av, leke, delta på aktiviteter og å være sammen.

Feriene i år foregår på **Solbukta ungdomssenter** ved Fredrikstad 9.-13. juli (Familieferie – kontakt **Øystein Kjærnes**, tlf 909 90 630) og på **Birkeland folkehøg-**

skole på Sørlandet 29. juni-4. juli («Ferie med fatter'n» – kontakt **Knut Are Jølstad**, tlf 950 14 010), 30. juli-4. august («Ferie med mutter'n» – kontakt **Elisabeth Godtfredsen**, tlf 926 01 366) og 6.-11. august («Ferie med mutter'n» – kontakt **Elisabeth Godtfredsen**, tlf 926 01 366).

Ellers meldes det om at det også ved Blå Kors' 6 Barnas Stasjon (i Kristiansand, Nøtterøy, Drammen, Fredrikstad, Hamar, Trondheim) arrangeres ferie-/sommeropplegg for familier.

Gyro Sølvsberg ny administrasjonssjef i Blå Kors

Gyro Sølvsberg (56) fra Oslo er ansatt i stillingen som administrasjonssjef ved Blå Kors hovedkontor. Gyro Sølvsberg er siviløkonom og har sin kjernekompetanse innen økonomistyring og prosjektledelse. Hun har arbeidet med kartlegging og tilpassing av rutiner og forretningsprosesser i større og mindre bedrifter, og er vant til å koordinere på tvers av både fag- og landegrenser.

Gyro Sølvsberg har sin utdanning fra Handelsakademiet i Oslo (i dag BI) og fra Arizona State University i USA. Hennes siviløkonomgrad er godkjent ved Norges Handelshøyskole i Bergen. Etter fullførte studier i 1980 tok hun i tillegg en mastergrad i ledelse ved BI i 2004, noe som innebærer en særlig kompetanse innen endringsledelse.

Blå Kors' nye administrasjonssjef har arbeidet i mange forskjellige sammenhenger innen oljeselskapene Mobil (i dag Exxon Mobil) og BP. Hun har siden 2002 drevet sitt eget rådgivningsbyrå, Esme Consulting.

Gyro Sølvsberg er i fritida aktiv i Holmlia menighet i Oslo. Hun har vært styremedlem i Stefanusalliansen (tidligere Norsk Misjon i Øst) og er politisk aktiv både på bydelsplan og som i. nestleder i Oslo KrF.

Vi ønsker henne hjertelig velkommen i arbeidsfellesskapet!

Gyro Sølvsberg er ansatt som ny administrasjonssjef ved Blå Kors hovedkontor i Oslo. (Foto: Steinar Gilmsdal)

Ny postadresse!

Glem postboksadressen som Blå Kors Norge og Blå Kors-magasinet Rusfri har hatt i «alle» år. Nå er det kort og greit postadressen **Storgata 38, 0182 Oslo** som gjelder. Telefonnummeret 22 03 27 40 og faksnummeret 22 03 27 41 er som før, men den som går inn på blakors.no vil se at alle de gamle direktenumrene for de ansatte ved hovedkontoret nå er erstattet med deres mobilnumre.

Felles e-postadresse er som før: **post@blakors.no**.

Sigrun Ryan Degnes ble mange varme ord til del under sin avskjedsfest ved Blå Kors hovedkontor. Her er det eiendomssjef Odd Gjerpe som hilser. (Foto: Steinar Glimsdal)

Regiondirektørene i Blå Kors hadde gått sammen om denne flotte glassbollen som avskjedsgave til Sigrun etter mange års godt samarbeid. (Foto: Steinar Glimsdal)

Sigrun Ryan Degnes takket av

Så var den vemodige dagen kommet. Torsdag 19. april var det avskjedsfest ved Blå Kors hovedkontor for assisterende generalsekretær Sigrun Ryan Degnes. Etter fylte 62 år valgte Sigrun å «tre av» etter over 26 års sammenhengende tjeneste ved Blå Kors landskontor/landsadministrasjon/hovedkontor i Oslo. Hun har fylt mange roller ved kontoret. Siden 2000 har hun vært administrasjonssjef, og fra 2010 og fram til april i år assisterende generalsekretær. Fra sommeren 2010 til sommeren 2011 var hun konstituert generalsekretær i Blå Kors.

Under avskjedsfesten var det varme takkens ord å høre fra både ledelsen i Blå Kors og fra nåværende og tidligere kolleger ved hovedkontoret. Neste fase: en aktiv pensjonisttilværelse med base hjemme i Mysen sammen med sin mann Trond, og sammen med deres barn og barnebarn.

Jon Skilbred til minne

Blå Kors-veteran og æresmedlem siden 2003, Jon Skilbred, er død. Han var aktiv og åndsfrisk til det siste og døde blant familie og venner tirsdag 17. april på vei inn i møtesalen på bedehuset i Sandefjord der han hadde sitt åndelige hjem. Jon Skilbred ble 98 år gammel.

Vi i Blå Kors er dypt taknemlige for den tjeneste Jon Skilbred utførte til beste for andre. Det ble en lang arbeidsdag i tjeneste for alkoholens ofre og i forebyggingens tjeneste. Alltid med hans kjære Anne Elise ved sin side. Skilbred var bestyrer ved tre forskjellige Blå Kors-virksomheter: hjemmene i Sandefjord, på Eina og på Mjøl-løst. På det sistnevnte sted tjenestegjorde han i hele 18 år inntil han gikk av med pensjon i 1983. I tillegg var han medlem av Blå Kors landsstyre og Blå Kors sosialråd. Han var leder av Blå Kors Vestfold krets og to lokalforeninger. I tillegg var han i flere år «riksinstruktør» i Kristenfolkets Edruskapsråd, en organisasjon som i dag er fus-

jonert med Blå Kors Norge. I én sesong (1953-54) tok han en pause fra rusfeltet, mønstret på en hvalfangerskute og satte kursen for Sørishavet.

Da Blå Kors' 100-årsberetning skulle skrives til jubileet i 2006 var det liten tvil om at Jon Skilbred måtte være blant intervjuobjektene. Han var da i sitt 93. år. I boka «Himmel og jord i bevegelse» møter vi en brennende Blå Kors-veteran med evne til både å kalle fram minner og til å reflektere over det han har vært med på. Noe av det aller sterkeste i intervjuet er hans beskrivelse av møter med mennesker som gjennom Blå Kors får en ny start i livet. I en sammenheng sier han: – Der så jeg en bokstavelig oppfyllelse av det som står i 2 Kor: «... den som er i Kristus, er en ny skapning. Det gamle er borte, se, det nye er blitt till»

På sin forsiktige og lavmælte måte var Jon Skilbred blant dem som fikk formidle Guds ny-skapende ord og kraft til mange, mange.

Jon Skilbred er død, 98 år gammel. Her taler han under 100-årsfeiringen av Blå Kors Behandlingssenter på Eina i 2009. (Foto: Steinar Glimsdal)

Våre tanker går i denne tid til den nærmeste familie i tre generasjoner. Ved begravelsen 27. april fra Orelund kapell og under den påfølgende minnestunden bidro hans nærmeste til å tegne et bilde av en god og varm, omsorgsfull og tilstedeværende far, bestefar og oldefar.

Vi lyser fred over Jon Skilbreds kjære minne.

For Blå Kors Norge
Jan Elverum, generalsekretær

Høstens Nettverkskonferanse i Asker

Onsdag 14. – torsdag 15. november blir Blå Kors Nettverkskonferanse 2012 arrangert ved Thon Hotel Vetre i Asker. Her er både ansatte og frivillige i Blå Kors invitert til to dager med drøfting om aktuelle spørsmål.

På programmet finner vi foredrag ved:

- Kristin Clemet – leder i den liberale tanke-smien CIVITA, tidligere utdannings- og forskningsminister, arbeids- og administrasjonsminister og tidligere stortingsrepresentant). Hun vil snakke om frivillige organisasjoners plass i møte med framtidens utfordringer.

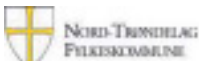
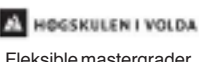
- Dagfinn Enerly – tidligere toppspiller for Fredrikstad Fotballklubb. Temaet hans er egeninnsats og samspill i rehabilitering.
- Per Arne Dahl – prest i Den norske kirke, forfatter og skribent. Han vil ta for seg tema rundt dette å reise seg etter en rystelse.
- Anita Strand – virksomhetsleder ved Blå Kors Senter i Oslo. Hennes tema er verdierarbeid som inspirasjon og retningsgiver ved et behandlingssenter.

I tillegg planlegges det en gjennomgang av den lenge bebudede rusmeldingen som Stortinget venter på i disse dager. Det blir også satt av tid til

å se på Blå Kors verdiplattform og behovet for en ny organisasjonsgjennomgang.

På konferansen blir det i alt fire parallellseminar å velge blant (emnene er: verdierarbeid, skole og attføring, selvhjelpsgrupper og «oppmerksomt nærvær»). Ved siden av fine kulturelle innslag blir det også en såkalt «sinnsrogudstjeneste» ved menighetsprest Yngvar Ruud.

Oppfordringen er klar: Sett av dagene 14. og 15. november til Blå Kors Nettverkskonferanse 2012! Påmelding og mer informasjon: Blå Kors hovedkontor, tlf 22 03 27 40 eller post@blakors.no

Granlund Opplæring AS Markadompa 5 2760 BRANDBU Tlf. 61 33 56 48	Tannlege Tor Frost Nielsen Strandg. 19 5013 BERGEN Tlf. 55 32 67 24	 avd. Aust-Agder Åsbievein 14 4848 ARENDAL Tlf. 37 02 00 02	Østlandske Vindu AS Brandalvegen 851 2219 BRANDVAL Tlf. 62 80 88 90	 Stasjonsv. 46 4460 MOI Tlf. 51 40 40 00	NCC Construction AS Fagernesveien 132 8514 NARVIK Tlf. 76 95 07 00	 Olav Ingstadsv 12 1351 RUD Tlf. 67 17 19 30
 Rosenkrantzgata 89 3003 DRAMMEN Tlf. 32 83 19 85	Apokjeden AS Skårersletta 55 1473 LØRENSKOG Tlf. 21 61 10 00	Ekra Gartneri Leinstrand 7083 LEINSTRAND Tlf. 72 59 42 20	 www.ghv.no	 4003 STAVANGER Tlf. 52 00 20 00	 Fylkesrådet 7735 STEINKJER Tlf. 74 11 10 00	Vest-Telemark Blad AS 3836 KVITSEID Tlf. 35 06 88 00
 VISS NYTTER DET! Tlf. 69 83 31 00 Fax: 69 83 31 01 www.fossumkollektiv.no e-post: post@fossumkollektiv.no	 Ryghgata 6 3050 MJØNDALEN Tlf. 32 23 68 80	 www.dalekone-asler.no Nygaten 8 5017 BERGEN Tlf. 55 55 98 00	Hovrud Maskin Månovegen 222 2920 LEIRA I VALDRES Tlf. 481 33 000	Borge Begravelsesbyrå Biv. 21 1650 SELLEBAKK Tlf. 69 34 53 35	Sørlandets sykehus HF Arendal Sykehusv. 1 4838 ARENDAL Tlf. 37 01 40 00	 Hystadv. 167 3230 SANDEFJORD Tlf. 33 45 70 00
Hadelandsbakeriet AS Rådhusv 35 2770 JAREN Tlf. 61 32 81 38	Nærbø Fargesenter AS Jadav 6 4365 NÆRBØ Tlf. 51 43 33 11	Leif Gromstads Auto A/S Vesterv 56 4839 ARENDAL Tlf. 37 40 10 00	Husfliden AS Øvre Torvg. 20 2815 GJØVIK Tlf. 61 13 42 40	 Nesmoen 3540 NESBYEN Tlf. 32 07 00 02	Vadsø videregående skole Karl Rasmussens Plass 1 9800 VADSØ Tlf. 78 96 36 00	Sigdal Kjøkken 3358 NEDRE EGGEDAL Tlf. 32 71 40 00
Fosnavåg Rør A/S 6090 FOSNAVÅG Tlf. 70 08 80 19	Telemarksavisa AS Telemarksgata 11 3724 SKIEN Tlf. 35 58 55 00	 Skuteviksbodene 1-2 5035 BERGEN Tlf. 55 30 39 00	 Fleksible mastergrader og videreutdanningar på nett, deltid eller samling www.hivolda.no	Foss videregående skole Steenstrups g 20 0554 OSLO Tlf. 23 22 67 70	Randaberg Avlastningssenter Andreas Harestads v 3 4070 RANDABERG Tlf. 51 41 31 10 Mobil 971 17 385	Norsk Tre AS Elveg. 22 3919 PORSGRUNN Tlf. 35 55 69 20
 FEMINA Dame- og Herrefrisør Vikersundg 14 3370 VIKERSUND Tlf. 32 78 78 11 www.femina-frisor.no	Holmestrand Fjellsprenging AS Foss 11 3647 HVITTINGFOSS Tlf. 977 70 798	 Fred Olsens g 2 0152 OSLO Tlf. 22 34 10 00	 Fred Olsens g 2 0152 OSLO Tlf. 22 34 10 00	Sjukehusapoteket Hamar Skolegata 32 2326 HAMAR Tlf. 62 53 79 46	Teknikken AS Lundevåvg 5 4550 FARSUND Tlf. 916 58 484	 Minde alle 26 B 5068 BERGEN Tlf. 55 29 89 70
Ren Trivsel 3253 LARVIK Tlf. 907 66 455	Narvesen CC Gjøvik Jernbanesvingen 6 2821 GJØVIK Tlf. 61 17 93 96	Autostil Verksted AS Håkon Magnussons g. 9 7041 TRONDHEIM Tlf. 73 51 26 31	Fræna videregående skole 6440 ELNESVÅGEN Tlf. 71 26 64 00	Autohjørnet AS Stasjonsg. 91 3300 HOKKSUND Tlf. 32 75 15 66	Tømmermester Reidar Lien Brønnv 5 2320 FURNES Tlf. 62 35 01 87	Bamble Taxi Krabberødveien 1 3960 STATHELLE Tlf. 35 96 02 20
Serimaster AS Støperig 7 3040 DRAMMEN Tlf. 32 80 07 00	Stensrud Musikk Storg 19 3193 HORTEN Tlf. 33 04 81 30	 HEISER OG RULLETRAPPER www.kone.no : 05663	 6401 MOLDE Tlf. 71 24 59 90	Mathisen Blikk AS Thore Hjortsvei 33 8370 LEKNES Tlf. 76 08 05 40	Agenda AS Fagernesv 22-24 0581 OSLO Tlf. 76 96 70 00	Autolakk A/S Årvoldskogen 41 1529 MÖSS Tlf. 69 26 28 50
 Hovlandsv 160 4370 EGBERSUND Tlf. 51 46 90 00	 Nybruveien 7 3055 KROKSTADELVA Tlf. 32 23 10 80	Trysil Septikservice AS 2429 TØRBERGET Tlf. 62 45 47 12	Bilxtra Askim Haugomg 4 1811 OSLO Tlf. 69 88 84 00	Klippeteket Jernbanegata 1 D 3110 TØNSBERG Tlf. 33 31 18 12	Hårkroken frisør Betzy Kjelsbergs v 263 3028 DRAMMEN Tlf. 32 82 52 11	Hjh Transport AS Brekketoppen 30 3070 SANDE I VESTFOLD Tlf. 97 06 37 34
Norcem A.S Vaterlandsv 5 3470 SLEMMESTAD Tlf. 31 29 46 60	Stenseth & RS Entreprenør AS Smemyrv. 3474 ÅROS Tlf. 32 24 37 37	Eina Almenning 2843 EINA Tlf. 61 15 94 50	Bryne Rør A/S Skuleg 9 4340 BRYNE Tlf. 51 77 82 00	 Torget 14 6440 ELNESVÅGEN Tlf. 71 26 80 00	 Østre Aker vei 24 0581 OSLO Tlf. 21 95 16 00	JIB Service & Assistanse JAN IVAR BAKKE Egil Hålands vei 14 B 3055 KROKSTADELVA Tlf. 476 83 385
 Uvdal Trelast A/S 3632 UVDAL Tlf. 32 74 31 00	Inter Revisjon Gjøvik AS Storg. 20 2815 GJØVIK Tlf. 61 18 90 90	Meløy Energi AS Kystv 4 8150 ØRNES Tlf. 75 72 01 70	Universal Jern og Metallverksted AS Danmarksg 52 0658 OSLO Tlf. 22 67 12 03	MECA (Ellefsens Brd Eftf AS) Kranveien 58 B 4950 RISØR Tlf. 37 15 10 88	Autofix AS Lunde 1 4885 GRIMSTAD Tlf. 37 25 94 50	Kirkestuen Transport 2686 LOM Tlf. 61 21 99 80
Fabelaktiv Stangev 15 2317 HAMAR Tlf. 62 53 58 00	Ernstsen Mc & Snøscooter Lagervegen 7 8250 ROGNAN Tlf. 75 69 19 11	Eikerbladet Nedre Torgg. 18 3050 MJØNDALEN Tlf. 32 87 20 23	 Svenskv 20 8601 MO I RANA Tlf. 75 13 61 00	Arendal Modellverksted Kaffejordet Tromøy 4818 FÆRVIK Tlf. 37 08 55 94	 ATLANTIC SANDFJØRE Tlf. 33 42 80 00	Vegart Klauseie Transport Sagmov. 70 2074 EIDSVOLL VERK Tlf. 970 97 000
Fakta Regnskap Grønneg 144 2317 HAMAR Tlf. 62 53 65 00	Midtstranda Karosseri Midtstranda 2321 HAMAR Tlf. 62 52 79 02	Eknes Karosseri AS 5915 HJELMÅS Tlf. 56 35 55 30	Jan Birkeland Transport 4524 SØR-AUDNEDAL Tlf. 901 00 958	 Kjeppestadv 30 1400 SKI Tlf. 64 91 35 00	Øvre Passvik Camping Vaggetem 9925 SVANVIK Tlf. 971 85 145	Birger N Haug AS Depotg. 12 2000 LILLESTRØM Tlf. 63 80 44 00

Odd Gleditsch AS Dronningens g 3 3211 SANDEFJORD Tlf. 33 44 83 20	Paradis Eiendomsmegling as Jacob Kjødes veg 15 5232 PARADIS Tlf. 55 60 40 30	Lia gård 2480 KOPPANG Tlf. 62 46 65 00	Sentrum Blomster Alta AS Markedsgata 21 9510 ALTA Tlf. 78 44 43 08	Samlerhuset Norge AS Trollåsv. 6 1410 KOLBOTN Tlf. 66 81 15 00	 Helgeland Avfallsforedling IKS Molov. 8, 8622 MO I RANA Tlf. 75 19 82 00
Hitra videregående skole 7240 HITRA Tlf. 72 44 20 30	 Vestbase Omagata 110 c 6517 KRISTIANSUND N Tlf. 71 57 22 00	MAXBO Stormarked Hamar Midtstranda 2321 HAMAR Tlf. 62 57 57 57	Sydspissen Hotell Strandveien 166 9006 TROMSØ Tlf. 77 66 14 10	 Norgesplaster. Granliv. 21 4700 VENNESLA Tlf. 38 15 22 00	Tannlege Inger Henriksen Hattestad Kirkev. 230, Lenken, 1383 ASKER Tlf. 66 78 78 17
Vestlandstak AS Tverryegen 32 6020 ÅLESUND Tlf. 70 11 29 10	VVS Bømlo AS 5430 BREMNES Tlf. 53 42 84 80	Spar Bremanger O. Håvardstun AS 6727 BREMANGER Tlf. 57 79 13 08	Byggmakker Skui Ringeriksv. 256 1340 SKUI Tlf. 04 020	Hommersåk Bil AS Essev 2 4311 HOMMERSÅK Tlf. 51 97 75 50	 Vi har Norges billigste domener :-) Kontakt: post@lofotnett.no eller 76 05 64 40
Sveiseverksted Alfr. A. Berge A/S Ellev 4, 1378 NESBRU Tlf. 66 84 54 92	ANONYM STØTTE	Pundslett Laks AS 8324 DIGERMULEN Tlf. 76 06 74 74	STIFTINGA KRISESENTERET I SOGN OG FJORDANE • Støtte og hjelp til kvinner utsatt for psykisk/ fysisk mishandling. • Døgnspe bullebud. • Du kan ta med barn på senteret. • Råd og rettleiing på telefon eller ved dagbesøk. • Gratis advokateneste. 57 74 36 00 www.kriseenteret.sj.no	 Incestsenteret i Folle Åpent hele døgnet hele året Langbakken 9 1430 AS Tlf. 64 97 23 00	Nærhet til begivenhetene - rimelig, sentralt og enkelt! Krisensand Parkeringsselskap KPS SKAPER FLUGTELIGHET - se www.kps.no eller ring oss på 09 36 12 07 05
 Industri 7 8657 MOSJØEN Tlf. 75 10 00 00	Kubera AS Dronningensgate 52-54 8514 NARVIK Tlf. 76 92 25 00	CC Gjovik Jernbanesvingen 6 2821 GJØVIK Tlf. 61 13 04 10	 Aglo venner, samhold og læring på et sted du blir sett Aglo videregående skole i Stjørdal har skoletilbud for ungdom og voksne. Vi tilbyr videregående kurs innen bygg- og anleggsteknikk, design og håndverk, betong- og vassfall, teknikk og industriell produksjon, service og samferdsel samt påbygging til generell studiekompetanse. Mer info på: www.aglo.no		
STOR TORVET 3611 KONGSBERG Tlf. 954 09 090			 Skippergt. 35/39, 9291 TROMSØ Tlf. 02316 www.pwc.no		
Aglo venner, samhold og læring på et sted du blir sett Aglo videregående skole i Stjørdal har skoletilbud for ungdom og voksne. Vi tilbyr videregående kurs innen bygg- og anleggsteknikk, design og håndverk, betong- og vassfall, teknikk og industriell produksjon, service og samferdsel samt påbygging til generell studiekompetanse. Mer info på: www.aglo.no			 Positiv energi Vi ønsker å skape positiv energi i regionen vår. Derfor er vi stolte av å støtte mange barn og unge innen kultur, idrett og utdanning. Vi bryter også barrierer med vår fiberoptiske bredbånd-utbygging. Legger du merke til hvem som bidrar lokalt? 		
RIISBY BEHANDLINGSSENTER 2870 Dokka Tlf. 61 11 28 00 - Fax. 61 11 28 01 post@riisby.org www.riisby.org			 MSD Be well MSD (Norge) AS, Pb. 458 Brakeraya, 3082 Drammen, 09 32307300. www.msd.com NORG-1010-40-0002 (mar2012)		
 DET HVITE BAND			 BILGLASS BILSKADESENTERET AS www.bilskadesenteret-as.no		
Borgestadklinikken Blå Kors Sør Skien - Bragernes - Lolland Rus og avhengighetsbehandling i et familie- og generasjonsperspektiv www.borgestadklinikken.no 			OFOTEN SPAREBANK Bergvikv 9, 8539 BOGEN I OFOTEN Tlf. 76 98 18 00		
 ATS Auto Transport Service AS A Member of The OJT Group www.autotransport.no Lierterminalen, 3400 LIER Tlf. 32 24 25 50			 NATIONAL OILWELL VARCO Korsvikfjoden Ind.omr. 4639 KRISTIANSANDS Tlf. 38 19 20 00		
 ROGALAND FYLKESKOMMUNE 4001 STAVANGER Tlf. 51 51 66 00					

 Radøy kommune Barne- og familietjenesta www.radoy.kommune.no	 VINDAFJORD KOMMUNE Helse og Psykiatri www.vindafjord.kommune.no	 Rygge kommune avd. for Psykisk Helse www.rygge.kommune.no	 Bremanger kommune www.bremanger.kommune.no	 Lavangen kommune www.lavangen.kommune.no	 Målselv kommune www.maalselv.kommune.no	 Hemnes kommune www.hemnes.kommune.no
 Stokke kommune Psykisk Helse og Rustjeneste www.stokke.kommune.no	 Sørreisa kommune www.sorreisa.kommune.no	 Leirfjord kommune www.leirfjord.kommune.no	 Fedje kommune Oppvekst- og omsorgsetaten www.fedje.kommune.no	 Halsa kommune www.halsa.kommune.no	 Sørfold kommune www.sorfold.kommune.no	 Eigersund kommune Psykisk Helsetjeneste www.eigersund.kommune.no
 Sarpsborg kommune Pleie og Omsorg www.sarpsborg.com	 Time kommune www.time.kommune.no	 Arendal kommune www.arendal.kommune.no	 Ål kommune Psykisk Helse www.aal.kommune.no	 Brønnøy kommune www.bronnoy.kommune.no	 Enebakk kommune www.enebakk.kommune.no	 Kautokeino kommune Psykiatritjenesten www.kautokeino.kommune.no
 Agdenes kommune www.agdenes.kommune.no	 Lyngen kommune www.lyngen.kommune.no	 Kåfjord kommune www.kafjord.kommune.no	 Kristiansund kommune www.kristiansund.kommune.no	 Time kommune Barneverntjenesten www.time.kommune.no	 Gamvik kommune www.gamvik.kommune.no	 Jevnaker kommune www.jevnaker.kommune.no
 Skånland kommune www.skanland.kommune.no	 Ørsta kommune Psykiatritjenesta www.orsta.kommune.no	 Tysfjord kommune Psykiatritjenesten www.tysfjord.kommune.no	 Gol kommune Psykisk helsevern www.gol.kommune.no	 Gaular kommune Helse- og Sosialetaten www.gaular.kommune.no	 Bø kommune www.boe.kommune.no	 Bardu kommune www.bardu.kommune.no

Din lokale samarbeidspartner innen regnskap, lønn og annen økonomisk rådgivning Tlf. 69 33 91 00 - www.axepta.no	SKL Energi til utvikling 5401 STORD Tlf. 53 49 60 00	 Hotvedtv 6Tingvoll 3220 SANDEFJORD Tlf. 33 48 40 00 Åpent: 7-17(16). 8.30-15 Alt til huset
DINTOTALLEVERANDØR Kontormøbler - Kontorrekvisita - Kontormaskiner Musikk - Gull og ur - Bok og papir G. Hagen AS - Kirkegata 2, 9613 Hammarfest - Tlf. 78 42 79 00 - www.ghagen.no	KAN DET VÆRE PSYKOSE? 	Kirketeigen Ungdomssenter & Camping Bygdahusvegen 11, 2642 KVAM Tlf. 61 21 60 90
Hallingdal Barneverntjeneste Torget 1, 3570 ÅL Tlf. 32 08 53 10	Evas Støttesenter for Seksuelt Misbrukte kvinner og menn Storg. 16, 2408 ELVERUM Tlf. 62 41 18 62/97 15 98 10 Kompetanse- og samtalesenter for mennesker utsatt for seksuelle overgrep og deres pårørende.	Gamlebyen Psykomotorisk Fysioterapi Voldportg. 73, 1632 GAMLE FREDRIKSTAD Tlf. 69 32 10 11
1814 Atten Fjorten Assuranseforretning AS Østre Aker vei 24, 0581 OSLO Tlf. 22 65 18 14	Nøtterøy Familiecamping Fjærholmen AS Fjærholmvei 170, 3132 HUSØYSUND Tlf. 33 38 51 43	Nett-torg.no Et møtested for kjøpere og selgere KAMPANJE Legg inn annonse helt GRATIS !?
Furene AS Furene Industriområde, 6100 VOLDA Tlf. 70 07 48 50 Arbeid - Kompetanse - Aktivitet www.furene.no	 Senter for Rusforebygging 3001 DRAMMEN Tlf. 32 04 67 00	 Sørlandet sykehus HF avd for Rus- og Avhengighetsbehandling 4604 KRISTIANSAND S - Tlf. 38 14 80 00
 Lister Barnevern Brogata, 4550 Farsund - Tlf. 38 38 20 20 www.farsund.kommune.no	Mobergs Fysikalske Institutt AS Landboden 43, 5200 OS Tlf. 56 30 11 33	Grubeli Rehabiliteringssenter 4440 TONSTAD Tlf. 38 37 06 30 E-mail: grubeli@online.no www.grubeli.no
SpareBank 1 Nord-Norge avd Troms Storgt 65, 9008 TROMSØ Tlf. 02 244	Drammen Isolering & Blikkenslagerforretning as Store Landfall Nedre 10, 3024 DRAMMEN Tlf. 934 62 943	 Liakollen Rehabiliteringssenter Høgåsv. 51, 1259 OSLO Tlf. 23 43 87 00

 Bispev 10, 1362 HOSLE 1332 ØSTERÅS Tlf. 67 16 21 50	 Bodø Energi Jernbaneveien 85, 8006 BODØ Tlf. 75 54 50 00	 SYKEHUSET ØSTFOLD HELRIS + 320-ØST Divisjon for psykisk helsevern avdeling for barne og ungdomspsykiatri og barnehabilitering Veum Allé 1, 1612 FREDRIKSTAD Tlf. 69 95 20 00
 www.bilia.no AKERSHUS Bilia Personbil as Fetveien 215, 2007 KJELLER.....Tlf. 66 93 65 00 Bilia Personbil as Nesv. 13, 1344 HASLUM.....Tlf. 67 10 88 90	 Skjelt-Ole Bakken 1, 6270 BRATTVÅG Tlf. 70 20 81 00	 Moland Park, 4846 ARENDAL Tlf. 37 09 75 50

BKU ØNSKER FLERE MEDLEMMER!

Vi i Blå Kors barn og ungdom er ikke mange, men vi mener det er viktig at vi eksisterer! Som barne- og ungdomsavdelingen i den eneste felleskirkelige organisasjonen som jobber på rusfeltet har vi vår misjon.

Håper DU som ikke er medlem vil vurdere å melde inn deg (hvis du er under 26 år) eller vil melde dine barn, barnebarn eller andre unge inn i BKU!

Medlemskapet koster bare 100 kroner i året, og for en liten organisasjon som BKU teller hvert enkelt medlem ekstra mye! Akkurat i år er det ekstra viktig at vi får nye medlemmer

siden vi er avhengig av å nå 700 betalende medlemmer under 26 år for fortsatt å få støtte fra det offentlige.

Som medlem i BKU får du medlemsbladet Rusfri og tilbud om deltagelse på våre årlige leirer. Kanskje vi også har lokallag nær der du/medlemmet bor? Se hvor vi har arbeid på www.bkung.no!

Hvordan kan du melde deg/melde noen inn? Send en mail til amund.gillebo@blakors.no med navn, fødselsdato og adresse så ordner vi resten! (NB: Den som eventuelt blir meldt inn av andre må selv sagt ønske å være medlem selv)

BLI MED - BLI EN BKUER!

Av en eller annen grunn hersker det fortsatt en merkbar taushet rundt alkoholbruk som etisk tema i mange kristne sammenhenger. Det er de voksne lederne som må ta ansvaret for det.

Nå må vi komme oss videre

Ungdom som er aktive i kristne organisasjoner drikker mer enn før, men klart mindre enn sine jevnaldrende. Dette er noe av hovedkonklusjonen fra den nylig presenterte undersøkelsen om bruk av rusmidler blant kristen ungdom. Undersøkelsen, som du finner en nærmere presentasjon av i dette nummeret av Rusfri, sier kun noe om gruppen opp til 26 år. Samtidig viser tallene at alkoholforbruket øker jo eldre en blir – og at det ikke ser ut til å avta etter studietiden og inn i arbeidslivet. Det er all grunn til å spørre hvordan situasjonen er blant voksne fra 26 år og oppover – og ikke minst hvordan framtiden for den voksne befolkningen av aktive kristne kan bli.

I RAPPORTEN påvises det ut fra andre undersøkelser, nærmere bestemt fra de såkalte «Valgundersøkelsene» som gjøres i forbindelse med hvert stortingsvalg, at oppslutningen om avholdsstandpunktet blant voksne kristne har rast fra over 60 prosents oppslutning i 1985 til litt over 20 prosent i 2009. Bak disse tallene ligger det åpenbart store endringer gjennom de siste tiårene hos kirke- og kristenfolket, store endringer i holdningene til alkoholbruk og endringer i forhold til praktiske alkoholvaner.

Jeg hadde onsdag 9. mai gleden av å delta på et godt besøkt frokostmøte. Dette var i Kirkens Hus i Oslo da den nevnte rapporten som har fått overskriften «Fra vann til vin?» ble lagt fram og diskutert. «Dette er ikke et ungdomsproblem, men et voksenproblem,» ble det uttalt i panelsamtalen under møtet. Etterpå var det en annen som sa: «Det er flott med så mange ungdommer til stede, men hvor er voksenlederne? Hvor er biskopene?»

JEG SATT IGJEN MED ET KLART INNTRYKK av at ungdommen selv er veldig opptatt av problemstillingene rundt bruk av alkohol og andre rusmidler. Samtidig er følgende blitt klart for oss: Nå handler det om å utfordre lederne i de 28 kristne organisasjoner som er medlemmer under Blå Kors' «paraply». Av en eller annen grunn hersker det fortsatt en merkbar taushet rundt alkoholbruk som etisk tema i mange kristne sammenhenger. Det er de voksne lederne som må ta ansvaret for det. Tiden for tabuiseringen av alkoholspørsmålet må nå være over. Nå må vi komme oss videre sammen – i åpenhet og respektfull dialog.

Blå Kors vil ut fra det vi nå har lært gjennom undersøkelsen utfordre de voksne ungdomslederne. Det er av største viktighet at de er seg bevisst rollen som forbilder for sine ungdommer. Vi krever ikke totalavholdsløfte av noen, men vi vil utfordre til bevissthet rundt ens forhold til rusmidler. Noen av utfordringene som det er viktig at vi ser på er «gråsonespørsmål» som alkoholinntak i etterkant av kristne møter, alkoholbruk på turer utenlands og lignende. Her trengs åpenbart mer samtale og større bevissthet.

VÅR UTFORDRING GÅR OGSÅ DIREKTE TIL LEDELSEN I ORGANISASJONENE: Hvor mange har utarbeidet egne retningslinjer for sine ansatte og frivillige i forhold til alkoholbruk? Innholdet i slike etiske retningslinjer er noe vi gjerne gir en praktisk input til. Kristen- og kirkefolket har tradisjonelt vært en svært alkoholrestriktiv kultur, og de er det fortsatt. Vi ser samtidig utfordringene som oppstår når unge kristne fra beskyttede og alkoholfrie miljø konfronteres av alkoholliberale miljø, for

eksempel i studietida. Da settes ofte tillærte vaner og holdninger på en hard prøve. Våre tall viser at de fleste øker sitt forbruk dramatisk når de kommer i sosiale sammenhenger eller miljøer der alkoholbruken nærmest er «normen». Dette kan være et tegn på at de tidligere restriktive holdningene hadde svakt rotfeste og at de bygget på liten grad av refleksjon.

UTFORDRINGEN VÅR NÅ ER Å FREMME ET REFLEKSJONSARBEID som kan bidra til at barn og unge får robuste og gjennomtenkte holdninger til alkoholbruk. Det trengs en bevisstgjøring i våre menigheter og foreninger slik at kristne miljø forblir sunne og trygge oppvekstmiljø for barn og unge. Vi ønsker sammen med våre organisasjonsmedlemmer å utvikle verktøy og materiell. Taushet om etiske tema av den typen vi her snakker om er den største trusselen mot en god utvikling.

Jan Elverum

AV JAN ELVERUM
GENERALSEKRETÆR, BLÅ KORS NORGE

 Vardø kommune www.vardo.kommune.no	 Etne kommune www.etne.kommune.no	 Loppa kommune www.loppa.kommune.no	 Lom kommune www.lom.kommune.no	 Finnøy kommune www.finnoy.kommune.no	 Bodø kommune www.bodo.kommune.no	 Grimstad kommune Psykisk Helse www.grimstad.kommune.no
 Dyrøy kommune www.dyroy.kommune.no	 Beiarn kommune Barneverntjenesten www.beiarn.kommune.no	 Gratangen kommune www.gratangen.kommune.no	 Tinn kommune www.tinn.kommune.no	 Lenvik kommune www.lenvik.kommune.no	 Våler kommune www.valer-of.kommune.no	 Berlevåg kommune www.berlevag.kommune.no
 Kvalsund kommune Helse og Sosial www.kvalsund.kommune.no	 Tysnes kommune Helse- og Sosialetaten www.tysnes.kommune.no	 Frogn kommune Psykisk Helsetjeneste www.frogn.kommune.no	 Måsøy kommune www.masoy.kommune.no	 Karásjok kommune www.karasjok.kommune.no	 Hitra kommune www.hitra.kommune.no	 Harstad kommune www.harstad.kommune.no
 Kvæfjord kommune www.kvafjord.kommune.no	 Meløy kommune www.meloy.kommune.no	 Lunner kommune www.lunner.kommune.no	 Tysfjord kommune www.tysfjord.kommune.no	 Evenes kommune www.evenes.kommune.no	 Båtsfjord kommune www.balsfjord.kommune.no	 Gaular kommune www.gaular.kommune.no
 Stor-Elvdal kommune www.stor-elvdal.kommune.no		 Kongsvinger kommune Psykisk Helse og Rusomsorg www.kongsvinger.kommune.no		 Hurum kommune Virksomhet for barn, ungdom og voksne www.hurum.kommune.no		 Hol kommune Psykisk Helsetjeneste www.hol.kommune.no
 Skien kommune Barneverntjenesten www.skien.kommune.no		 Midtre Gauldal kommune www.midtre-gauldal.kommune.no		 Trondheim kommune avd. Rus www.trondheim.kommune.no		 Sola kommune Psykisk Helsearbeid www.sola.kommune.no
		 Nord-Fron kommune Psykisk helsevern www.nord-fron.kommune.no		 Hammerfest kommune www.hammerfest.kommune.no		

Returadresse:
Blå Kors Norge
Storgata 38
N-0182 Oslo

Ettersendes ikke ved varig adresseendring, men sendes tilbake til avsenderen med opplysning om den nye adressen.

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

NORGE P.P. PORTO BETALT

Tidligere styreleder for Blå Kors Internat, Astrid Gauslaa, applauderer de ansatte ved internatet for god innsats gjennom mange år.

Stig Robstad viser fram en av leilighetene ved «nye Blå Kors» i Vågsbygd.

Vidar Karlsen, tidligere daglig leder ved Blå Kors Internat, er nå miljøarbeider

Glede og fest i Kristiansand

Torsdag 3. mai var det duket til fest i Blå Kors' lokaler i Gyldenløves gate i Kristiansand. Til tross for det vemodige i at «gamle» Blå Kors Internat var blitt historie, ble kvelden preget av glede, takk og mye latter.

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST OG FOTO

Blå Kors-foreningen i Kristiansand ønsket å takke alle dem som gjennom 46 år hadde stått på for botiltaket som til slutt fant sin havn i bydelen Vågsbygd. Det var ikke mye grunn til vemod – for noe nytt og spennende er kommet til. Alle de ansatte, så nær som én, og de fleste beboere fra det gamle internatet har fulgt med over i det nye «Blå Kors Rehabilitering Sør Vågsbygdveien 3», et flunkende nytt bo- og rehabiliteringstilbud som er reist bare meter fra der det gamle sto.

Mens det var Kristiansand Blå Kors-forening som drev Blå Kors Internat er det det regionalte baserte Blå Kors Sør Rehabilitering A/S som har overtatt drift og ansvar for det nye tilbudet i Vågsbygd. Alle som jobber her er nyansatte i et nytt «firma».

DET VANKET I SÆRDELESSET mange takkens ord til Vidar Karlsen under festen. Han har vært knyttet til Blå Kors Internat gjennom 18 år, for det meste som daglig leder. Han fortsetter i det

nye «Blå Kors Vågsbygd» som miljøarbeider.

Stig Robstad (51) heter den nye avdelingslederen i rehabiliteringstiltaket. Han var ansatt ved Blå Kors Internat i perioden 2005-2008 og fra i fjor. «Blå Kors Rehabilitering Sør Vågsbygdveien 3» hadde sin offisielle åpning i mars i år. Her står 21 nye og toppmoderne leiligheter klare til å ta i mot beboere. Mens Blå Kors Internat kun var et tilbud for mannlige rusmisbrukere, vil det nye være et tilbud også for kvinner og for par.

I ALT 10 ANSATTE, inkludert to hvilende nattevakter, står klare til å ønske velkommen til lokaler med en god standard – og der en har lagt vekt på en god skjerming av beboere. Det er gjort mye for i mest mulig grad å forhindre langing av alkohol og narkotiske stoffer. En langsiktig avtale er på plass med Kristiansand kommune, og Stig Robstad og hans medarbeidere ser med forventning fram til å komme i god gjenge med et sårt tiltrengt bo- og rehabiliteringstilbud i sørlandsbyen.

NYTT OG
GAMMELT